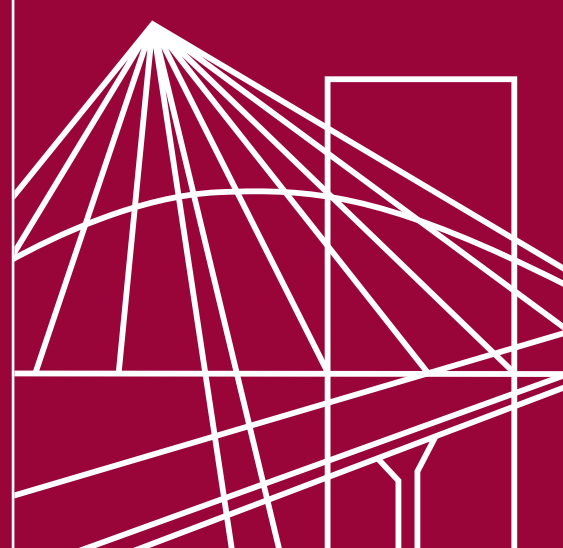

Inżynier Mazowska

1 (101) STYCZEŃ
LUTY | 2023

Dwumiesięcznik Mazowieckiej Okręgowej Izby
Inżynierów Budownictwa

Pod torusem

s. 12

ISSN 2083-0610

XX lat
MOIIB

JESTEŚMY
na
YouTube

Cele i środki
s. 4

Nowe inwestycje
w Ciechanowie s. 6

Piękno okolic
Ciechanowa s. 20

W numerze 1/2023 „IM”

2. **W numerze 1/2023 „IM”**
3. **Ciechanów.** Roman Lulis
4. **Cele i środki.** Krzysztof Kosiński
6. **Nowe inwestycje.** Redakcja
8. **Media.** Artur Giziński
10. **Obwodnica Ciechanowa.** Roman Lulis
12. **Pod Torusem.** Marzena Lentowszczyk
14. **Mierzy i warzy.** Janusz Domura
15. **Mowa okolic Ciechanowa.** Andrzej Wasilewski
16. **Rodzinne święta.** Redakcja
18. **Liczą się relacje.** Monika Adamczyk-Cieślak
19. **Dni Techniki.** Redakcja
20. **Piękno okolic Ciechanowa.** Andrzej Wasilewski
22. **Warszawska spalarnia.** Radosław Cichocki
26. **Ważne definicje.** Adam Baryłka
26. **Warto poznać bliżej Brydża.** Jerzy Kotowski
27. **Przegląd.** Redakcja
28. **Sesja Jesień 2022.** Andrzej Wasilewski
30. **Czytamy.** Katarzyna Jeleniewicz
31. **Poprawianie nastroju.** Andrzej Bratkowski
32. **W Ciechanowie.** Redakcja

RYS. KRZYSZTOF ZIĘBA

Elektroniczne wydanie „Inżyniera”...
Podobno nie podoba się listonoszom

Inżynier Mazowsza

Nakład: 2000 egz.

**Mazowiecka Okręgowa Izba
Inżynierów Budownictwa**

02-134 Warszawa, ul. 1 Sierpnia 36 B
e-mail: maz@piib.org.pl, www.maz.piib.org.pl
Bądź z nami na:

@MazowieckaOIIB

MazowieckaOIIB

Godziny pracy biura:

poniedziałki i czwartki: 09.00–18.00
wtorki i środy: 08.00–16.00, piątki: 08.00–14.00

Biurowisko:

sekretyariat biura: pok. 126
tel. centrala: 22 868 35 35, 22 868 35 50
GSM 693-933-031, fax. 22 868 35 49
e-mail: biuro@maz.piib.org.pl

Przewodniczący Rady MOIIB:

sekretyariat: pok. 126
dyżury: poniedziałek godz. 12.00–14.00
e-mail: sekretariat.rada@maz.piib.org.pl
Porady prawne udzielane są po wcześniejszym
uzgodnieniu telefonicznym.
tel.: 22 868 35 50, wew. 145

Komisja Rewizyjna:

przyjęcia interesantów pok. 122
dyżury w czwartki, godz. 14.00–15.00

Komisja Kwalifikacyjna:

sprawy nadawania uprawnień budowlanych
i tytułu rzeczoznawcy
– parter, wejście II pok. 11, 12
dyżury: pon. i czw. godz. 16.00–18.00
tel.: 22 878 04 03, 22 878 04 04

Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

sekretyariat – przyjęcia interesantów pok. 120
dyżury: poniedziałek godz. 16.00–18.00
tel. wew. 135

Sąd Dyscyplinarny:

sekretyariat – przyjęcia interesantów – pok. 120
dyżury – środa - godz. 10.30–13.30
tel. wew. 145

Dział Członkowski:

przyjęcia nowych członków i wydawanie
zaświadczeń – pok. 101
telefon bezpośredni: 22 878 04 11

Dział Doskonalenia Zawodowego:

czytelnia norm i czasopism: pok. 121
telefony bezpośrednie: 22 828 34 10,
wew. 140 i 141

BIURA TERENOWE

Godziny przyjęć interesantów tak, jak w biurze
w Warszawie

➤ **Ciechanów**, 06-400 Ciechanów, ul. Powstańców
Warszawskich 6, tel.: 693 933 032
e-mail: btciechanow@maz.piib.org.pl

➤ **Ostrołęka**, 07-400 Ostrołęka, Generała Augusta
Emila Fieldorfa „Nila” 9; tel.: 693 933 033,
e-mail: btostroleka@maz.piib.org.pl

➤ **Płock**, 09-402 Płock, ul. Jachowicza 2
III p. pok. 67; budynek Filii Politechniki Warszawskiej
tel.: 693 933 034, e-mail: btplock@maz.piib.org.pl

➤ **Radom**, 26-600 Radom, ul. Wodna 13/21 I p. pok. 204;
budynek Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej
tel.: 693 933 035, e-mail: btradom@maz.piib.org.pl

➤ **Siedlce**, 08-110 Siedlce, Armii Krajowej 11 lok. 109;
Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa
tel.: 693 933 036, e-mail: btsiedlce@maz.piib.org.pl

DWUMIESIĘCZNIK MOIIB

Zespół redakcyjny:

Przewodniczący: Jerzy Kotowski. Członkowie:
Radosław Cichocki, Katarzyna Jeleniewicz,
Dariusz Konarski, Marietta Piędzia, Michał Sadowski,
Andrzej Wasilewski

Projekt graficzny, skład i łamanie: Andrzej Bućko

Redaktor prowadzący: Krzysztof Zięba

Zdjęcie na okładce: materiały prasowe Parku Nauki
Torus w Ciechanowie

FOT. KRZYSZTOF ZIĘBA

Ciechanów

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy, oddaję w Wasze ręce pierwszy numer „Inżyniera Mazowsza” wydawany w nowej formule. Od początku 2023 roku do większości członków naszej Izby czasopismo docierać będzie w postaci cyfrowej: szybciej, wygodniej, z możliwością dogodnego archiwizowania artykułów. Ta zmiana to wyraz dostosowania działalności MOIIB do Waszych oczekiwań i postulatów. Podobnie jak w przypadku szkoleń online, wykorzystanie elektronicznych mediów ułatwi docieranie z informacjami do szerszego kręgu odbiorców. Tym bardziej zachęcam Was do współtworzenia „IM” – nadsyłania artykułów, konstruktywnej krytyki, dzielenia się doświadczeniami. Chciałbym, by pismo było nie tylko kroniką wydarzeń, ale platformą środowiskowej dyskusji.

Bieżący numer poświęcony jest w znacznej części działalności inżynierów z Ciechanowa i jego okolic, nowym inwestycjom z tego rejonu, bogatej historii i równie różnicowanym współczesnym osiągnięciom. Tym samym zamyka się rozpoczęty jeszcze w 2021 roku cykl prezentacji Biur Terenowych MOIIB i miast, w których biura te działają. W kolejnych miesiącach będziemy do tych ośrodków wracać, oddając głos Kolegom i Koleżankom z różnych zakątków Mazowsza.

Za nami miłe chwile świątecznych spotkań, przed nami kolejny rok pracy i wyzwań, tak w wymiarze indywidualnym, jak dotyczącym wszystkich naszych profesji. Wiele wskazuje,

że będzie to rok dla rynku budowlanego niełatwy, a przynajmniej równie nieprzewidywalny, jak trzy ostatnie lata, naznaczone przez pandemię, a później także przez polityczne i gospodarcze kryzysy. Był to bez wątpienia czas wielu ważnych wydarzeń, wywierających głęboki wpływ na budownictwo. Mimo dotychczas relatywnej stabilności tego sektora gospodarki – dobrze rozwija się m.in. bliskie mi budownictwo drogowe, ważne inwestycje realizowane są w dziedzinie budownictwa kolejowego, można spodziewać się wzrostu zainteresowania pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych – patrzymy dziś w niepewną przyszłość. Dla budownictwa ważne są również kolejne zmiany legislacyjne. Oczekujemy na zmiany w Prawie budowlanym oraz Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a więc kwestie legislacyjne bardzo dla naszych zawodów istotne.

W tych warunkach kluczową rolę odegrać musi wspólne działanie, procentują inicjatywy spajające nasze inżynierskie środowisko. Na 2022 rok przypadł jubileusz dwudziestolecia naszego samorządu zawodowego i Mazowieckiej Izby. Wspólnie świętowaliśmy go w Biurach Terenowych MOIIB na terenie województwa. Zwieńczeniem tych obchodów będzie zaplanowane na maj spotkanie w Grodzisku Mazowieckim, w murach Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej. Obiekt ten zrealizowany został przy wydatnym udziale członków naszej Izby, a samą swoją nazwą przywołuje skojarzenia z mottem Rozwój-Współpraca-Integracja. Już teraz serdecznie Was na to spotkanie zapraszam w imieniu Rady MOIIB i własnym. To okazja, by wymienić się opiniami na temat bieżących potrzeb i planów, nawiązać bliższe kontakty, a przede wszystkim poczuć, że razem tworzymy jedno, działające wspólnie środowisko. **Roman Lulis**

FOT. MATERIAŁY PRASOWE UM CIECHANÓW

Cele i środki

Ciechanów stawia na inwestycje – podkreśla prezydent miasta Krzysztof Kosiński.

Jakie są priorytetowe cele w strategii rozwoju miasta?

Wieloobszarowe inwestycje. To one podnoszą poziom życia mieszkańców, tworzą warunki do wzrostu gospodarczego, przyciągają przedsiębiorczość i jej sprzyjają. Widzimy, że ten kierunek jest właściwy. We wrześniu oddaliśmy do użytkowania pierwsze od ponad 32 lat nowe miejskie przedszkole dla 150 dzieci. Już teraz planujemy budowę nowego żłobka. Przykładamy też dużą wagę do ochrony i rozwoju środowiska. Zieleń to bardzo ważny aspekt rozwoju. Prowadzimy równocześnie liczne rewitalizacje, bo pozwalają nie tylko zachować perełki architektury, ale również generować nowy, atrakcyjny potencjał dla miasta. W tym roku na same inwestycje planujemy przeznaczyć 90 mln zł. To będzie rekordowa kwota w historii Ciechanowa. Dla zobrazowania skali powiem, że stanowi to 30% całego naszego budżetu.

Instalacje fotowoltaiczne na dachach hal sportowych i szkół, kogenerator w oczyszczalni ścieków, system inteligentnych pojemników na odpady... Czy Ciechanów jest już w pełni „zielony”?

Konsekwentnie zmierzamy w tym kierunku na wielu płaszczyznach. Proces przechodzenia na odnawialne źródła energii trwa w Ciechanowie już od dobrych kilku lat. W 2019 roku pozyskaliśmy środki unijne i dzięki temu na dachach obiektów użyteczności publicznej, m.in. szkół, przedszkoli, krytej pływalni, siedzib miejskich spółek zamontowane zostały panele fotowoltaiczne. Skorzystało też blisko 200 gospodarstw domowych, które dziś czerpią energię ze słońca. Poza walorem ekologicznym umożliwia to też optymalizację kosztów bieżących utrzymania obiektów, co ma ogromne znaczenie w dobie znacznie podwyższonych kosztów cen energii nie tylko dla miast, ale również dla mieszkańców.

Bardzo istotną inwestycją, która pozwoli na odejście od spalania węgla w produkcji ciepła jest realizowana przez Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. budowa kotła na biomasę. Ma zakończyć się w połowie 2023 roku.

Jednocześnie rozwijamy system nowoczesnych, bezdotykowych pojemników na odpady, które pojawiają się na kolejnych osiedlach, w zabudo-

wie wielorodzinnej. SISO, czyli System Indywidualnej Segregacji Odpadów to nowinka technologiczna opracowana w Ciechanowie. Jej wdrożeniem interesuje się coraz więcej samorządów w kraju. Pozwala na rozliczanie mieszkańców zabudowy wielolokalowej z wywiązywania się z obowiązku właściwej segregacji odpadów. Ponadto daje liczne korzyści miastu, bo SISO to cały system, który wspiera gospodarkę komunalną. Efekty jego działania są istotne z punktu widzenia poziomów recyklingu, które miasta są zobowiązane osiągać w nadchodzących latach. Zielony Ciechanów to też szereg inwestycji w rozwój otwartych terenów. Od podstaw powstały już dwa zupełnie nowe parki. Co ciekawe, na terenie, gdzie wcześniej wyrzucano nielegalnie odpady teraz tworzymy ogród społeczny owocowo-ziółowo-warzywny. To też atrakcyjne dla mieszkańców mniejsze projekty, z których wymienię tylko „Zieloną poczekalnię” przy dworcu PKP, pierwszy w Ciechanowie „Zielony przystanek” autobusowy czy tak zwane parki kieszonkowe, które już znacznie zmieniły przestrzeń na osiedlach. Rokrocznie realizowane są też zadania, które w ramach Ciechanowskiego Budżetu Obywatelskiego wybierają sami mieszkańcy. Dzięki tej puli środków regularnie rozwijamy i wzbogacamy jest teren miejskiego kąpieliska na „Krubinie”. Teraz ma już walory całorocznej rekreacji.

W ostatnich latach w mieście prowadzone były na dużą skalę prace rewitalizacyjne. Jakie działania w tej dziedzinie są jeszcze potrzebne?

Okazałym, można powiedzieć, że flagowym projektem rewitalizacyjnym do tej pory w Ciechanowie jest wieża ciśnień. Przez lata była zaniedbana, dopiero w 2018 r. dzięki środkom unijnym jako miasto wykonaliśmy jej rewitalizację, jednocześnie budując obok Park Nauki Torus. Inwestycja była trafiona i potrzebna. Obiekt został Najlepszym Produktem Turystycznym Województwa Mazowieckiego 2022 roku. Takich zadań, które pozwalają na zachowanie bezcennych zabytków i jednocześnie nadanie im nowych funkcji użytkowych w Ciechanowie jest realizowanych więcej. Metamorfozę przeszła już pożydowska kamienica w centrum.

Aktualnie trwa remont pospółdzielczego budynku przy ul. Fabrycznej. Wcześniej nieużytkowany, niszczący obiekt nie tylko zyska nowy wygląd, ale też funkcje, powstanie w nim bar mleczny i przestrzeń dla organizacji pozarządowych, związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i problemom społecznym.

Pomysłów na rewitalizację mamy znacznie więcej. W połowie grudnia 2022 r. rozpoczęliśmy odnawianie ponad stuletniego młyna w sąsiedztwie Zamku Książąt Mazowieckich. Po remoncie i rozbudowie powstanie tam Park Kultury „Młyn”, przy rzece stworzona będzie ogólnodostępna, zielona przestrzeń do rekreacji z widokiem na zamek. Prace są realizowane bardzo sprawnie – planujemy, że zakończą się wiosną 2024 roku.

Zupełnie zmienimy też teren przeznaczony pod handel przy ul. Płońskiej. Tam powstanie nowoczesny plac targowy, częściowo zadaszony i wkomponowany w nowy budynek handlowo-usługowy o powierzchni ponad 2,6 tys. m². To jedno z największych przedsięwzięć inwestycyjnych, jakie inicjujemy obecnie w Ciechanowie. Obejmuje obszar 17 tys. m². Kompleks będzie ekologiczny i zaopatrzonego w rozwiązania technologiczne pozwalające na oszczędność w zużyciu energii. Dzięki wentylacji z odzyskiem ciepła, panelom fotowoltaicznym i pompie ciepła można będzie w naturalny sposób pobierać i magazyno-

“

Samorządom odbierane są dochody, mierzymy się z kilkusetprocentowymi podwyżkami cen energii od stycznia tego roku.

wać energię. Na dachu o powierzchni 1,3 tys. m² znajdzie się zielony taras, po którym będzie można spacerować i kawiarnia. Wokół budynku pojawią się nasadzenia drzew, krzewów i kwiatów. Zamontowany zostanie również zbiornik retencyjny na deszczówkę.

Które wyzwania i problemy wydają się najważniejsze dla miasta u progu 2023 roku?

Kwestie finansowe. Samorządom odbierane są dochody, mierzymy się z kilkusetprocentowymi podwyżkami cen energii od stycznia tego roku. Dla wielu samorządów to oznacza konieczność wprowadzenia realnych cięć. My z pewnością jednak nie będziemy oszczędzać na inwestycjach, bo to one generują rozwój i miejsca pracy. Cięcia administracyjne już zostały zrealizowane. Dochodzimy jednak do ścian, tzn. więcej nie można zrobić, bo ewentualne kolejne ruchy powodowałyby obniżenie jakości świadczonych usług przez samorząd bądź ich istotne ograniczenie. Będziemy aplikowali o środki zewnętrzne na realizację zadań. Pieniądze unijne są szansą na dalszy rozwój Ciechanowa. Dlatego tak istotne jest zakończenie sporów politycznych wokół funduszy europejskich. **Wysłuchał Krzysztof Zięba**

Krzysztof Kosiński

(ur. w 1988 r.) absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz studiów MBA w Krakowskiej Szkole Biznesu. Od 2014 r. prezydent Ciechanowa. Od 2015 r. Sekretarz Zarządu Związku Miast Polskich. W 2021 i 2022 r. zajął drugie miejsce wśród włodarzy miast do 100 tys. mieszkańców w rankingu „Dziennika Gazety Prawnej”, w 2022 r. znalazł się w dziesiątce najlepszych prezydentów miast rankingu N15 tygodnika „Newsweek”.

Nowe inwestycje

Co zmieniło się w Ciechanowie, co powstanie w nadchodzących latach? Przegląd planów i realizacji.

O d mini-parków, przez termomodernizację budynków komunalnych, po nowe przedszkole, placówki kultury i obiekty infrastrukturalne. Pod hasłem „miasto się zmienia” UM Ciechów prezentuje kolejne inwestycje, a przygotowywany z udziałem mieszkańców Lokalny Program Rewitalizacji wskazuje przyszłe kierunki działań. **IN Oprac. red.**

7

8

9

10

11

12

1. Tereny rekreacyjne wokół kąpieliska na Krubinie wzbogaciły się w ostatnich latach m.in. o nowe ścieżki dla pieszych i rowerzystów, oświetlenie i nasadzenia drzew.
2. Hala Targowa „Błoki” na miejscu dawnego bazaru oddana do użytkowania w 2018 roku.
3. Labirynt na skwerze; najdłuższy bok trójkąta ma ok. 90 m. Obok mini-parków to jedna z wielu inwestycji w zieleń miejską.
4. Krzywa Hala na osiedlu „Błoki” została wyremontowana z zewnątrz, zyskując nowy dach i elewację, zmodernizowano również jej wnętrze.
5. Rewitalizacja zabytkowej kamienicy Pianki przy ul. Warszawskiej w Ciechanowie została nominowana w konkursie Top Inwestycje Komunalne 2020. Obiekt mieści m.in. pracowników Dokumentacji Dziejów Miasta, kluby seniora i młodego odkrywcy, kawiarnię.
6. Zielony Targ. Prace, które rozpoczną się w 2023 roku mają objąć obszar ok. 17 tys. m².
7. Skatepark i pumptrack ukończone zostały w 2018 roku, w ich sąsiedztwie powstała m.in. siłownia plenerowa i obiekty małej architektury.
8. Tzw. zielona wiata przystankowa – 2021 rok.
9. Nieużytkowany zabytkowy budynek przy ul. Fabrycznej przechodzi kompleksową renowację; po zakończeniu prac ma mieścić m.in. bar mleczny i przestrzeń dla organizacji pozarządowych.
10. Na dachach budynków prywatnych i użyteczności publicznej w Ciechanowie powstają kolejne instalacje fotowoltaiczne.
11. Oddane do użytkowania w 2022 r. pierwsze od 32 lat nowe przedszkole samorządowe wybudowano w zaledwie kilka miesięcy. Powstało w technologii modułowej.
12. Ogólnodostępny kompleks sportowy przy szkole podstawowej nr 7 w Ciechanowie.

Media

O wykorzystaniu biogazu, inwestycjach i planach – Artur Giziński, wiceprezes Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Ciechanowie Sp. z o.o..

Jakie prace prowadzi ZWiK?

Cały czas przybywają nowe ulice, do których trzeba doprowadzić infrastrukturę wod-kan, uzupełniamy także zaległości z ubiegłych lat. O ile sieć wodna obejmuje całe miasto i jest rozbudowywana na bieżąco, zgodnie z potrzebami, to wciąż są jeszcze ulice, a nawet nowe osiedla czekające na wykonanie kanalizacji sanitarnej. Trzeba jednak podkreślić, że ta sytuacja szybko się zmienia. W 2022 roku sieć wydłużyła się o 7 km, na rok 2023 zaplanowano wykonanie kolejnych 3 km. Skromniejsze plany dotyczące realizacji inwestycji wiążą się ze wzrostem cen materiałów budowlanych. Inwestycje wykonujemy we własnym zakresie, ZWiK ma biuro projektowe i wykonawców, trzy brygady wyposażone w niezbędny sprzęt. Nie ponosimy dodatkowych kosztów związanych z ogłaszaniem przetargów, dzięki czemu czas realizacji jest krótszy niż w przypadku angażowania firm zewnętrznych.

W nadchodzących latach czeka nas m.in. modernizacja około 10 km sieci

wodociągowej na osiedlu Bloki. Ta część miasta to przeszło 100 budynków zaplanowanych przez władze niemieckie w czasach okupacji II Wojny Światowej. Budowa rozpoczęła się w 1940 roku, z tego okresu pochodzi najstarsza część lokalnej infrastruktury wod-kan. Żeliwne i stalowe rury mają już ponad 80 lat i najwyższy czas je wymienić.

ZWiK dysponuje nie tylko zapleczem technicznym, ale i własnym źródłem energii?

W oczyszczalni ścieków działa kogenerator zasilany biogazem. Od 1997 roku biogaz jest paliwem wykorzystywanym do ogrzewania obiektów znajdujących się na terenie oczyszczalni ścieków. Po modernizacji linii osadowej w 2015 roku pożytkować zaczęliśmy również energię elektryczną, która obecnie pokrywa 40% rocznego zapotrzebowania. Zwłaszcza przy obecnych, wysokich cenach energii skala oszczędności jest wyraźnie widoczna.

Czy możliwe jest rozbudowywanie tej instalacji i zbliżenie się do niezależności energetycznej zakładu?

Zainstalowanie drugiego kogeneratora, o mocy 0,2-0,3 MW. wymaga wybudowania kolejnej Zamkniętej Wydzielonej Komory Fermentacyjnej, co wiązałoby się z dużymi nakładami finansowymi. Ta inwestycja byłaby korzystna dla zakładu, ponieważ stworzyłaby możliwość wyprodukowania ok. 70% własnej energii na potrzeby oczyszczalni. Jest to niewątpliwie rozwiązanie przyszłościowe. Obecnie jednak nie dysponujemy wystarczająco dużą ilością odpadów, by zapewnić materiał dla dwóch kogeneratorów – mieszkańcy Ciechanowa oszczędzają wodę.

Jako zastępca przewodniczącego Rady MOIIB angażuje się Pan w działanie Biura Terenowego w Ciechanowie?

Z panią kierownik Moniką Adamczyk-Cieślak współpracujemy od 2014 roku, z bardzo dobrymi rezultatami. Jednym ze wspólnych przedsięwzięć był zorganizowany w 2022 roku wyjazd techniczny, zwiedzanie stacji uzdatniania wody. W propagowaniu działań Izby i biura pomaga współpraca z lokalnym czasopiśmie. Jak się okazuje, do niektórych członków MOIIB łatwiej dotrzeć można z informacjami w ten sposób, niż za pomocą samej strony Izby, pokazujemy też mieszkańcom miasta działania naszego środowiska.

Zainteresowanie ostatnim wyjazdem przerosło nasze oczekiwania, wygląda na to, że trzeba będzie przygotować kolejne. Na pierwszy ogień pójdzie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (PEC), które właśnie prowadzi montaż nowego kotła na biopaliwa. Liczę też na wizytę w naszej oczyszczalni.

Wysłuchał Krzysztof Zięba

Artur Giziński

Absolwent Wydziału Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej; specjalność urządzenia sanitarne. Z Zakładem Wodociągów i Kanalizacji w Ciechanowie związany od 1997 roku, funkcję wiceprezesa zarządu pełni od 2017 roku.

Zastępca przewodniczącego Rady MOIIB Członek Komisji Kwalifikacyjnej powołanej przy Radzie Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Ciechanowie.

WYJAZDY TECHNICZNE

Edukacja, integracja środowiska, rozwój – wszystkie te funkcje spełniają wyjazdy techniczne organizowane przez MOIIB. Członkowie Mazowieckiej Izby z Ciechanowa i pobliskich powiatów w 2022 roku odwiedzili kilka ważnych dla regionu inwestycji. Celem dwóch spośród tych wyjazdów była budowa drogi ekspresowej S7: odcinka między Płońskiem a Głinojeckiem, oraz kolejnego, w okolicach Mławy (3, 6). Dużym zainteresowaniem cieszyła się wizyta w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji. Odwiedzający ciechanowski zakład goście zapoznali się z nowymi technologiami uzdatniania wody wykorzystywanymi

przez ZWiK (1, 4). Aneta Rułka – kierownik Działu Produkcji Wody przedstawiła zalety lamp UV przeznaczonych do dezynfekcji wody. Promieniowanie ultrafioletowe zabija szkodliwe drobnoustroje: bakterie, grzyby i wirusy (5). Co więcej, niszczy także ich formy przetrwalnikowe, pozostawiając wodę na długo zdatną do picia. Użycie tej metody sprawia, że w procesie uzdatniania nie są konieczne chemikalia. Znika więc problem ewentualnego przedawkowania tych nieobojętnych dla zdrowia substancji, a także kwestia obecności w wodzie produktów ubocznych i pozostałości, zwłaszcza chloroformu i THM

[THMy, trihalometany – organiczne związki chemiczne, silnie toksyczne, wykazują działanie karcynogenne]. To rozwiązanie korzystne dla środowiska; po jego wprowadzeniu ciechanowski ZWiK wyróżniony został m.in. EuroSymbolem Działań Proekologicznych 2016. Powody do zadowolenia mają też odbiorcy, woda nie ma chlorowego zapachu, zachowuje swoje naturalne właściwości. Członkowie zarządu Spółki, prezes Marcin Burchacki oraz wiceprezes Artur Giziński omówili funkcjonowanie zakładu i przeprowadzone w nim prace modernizacyjne (2).

1

2

3

4

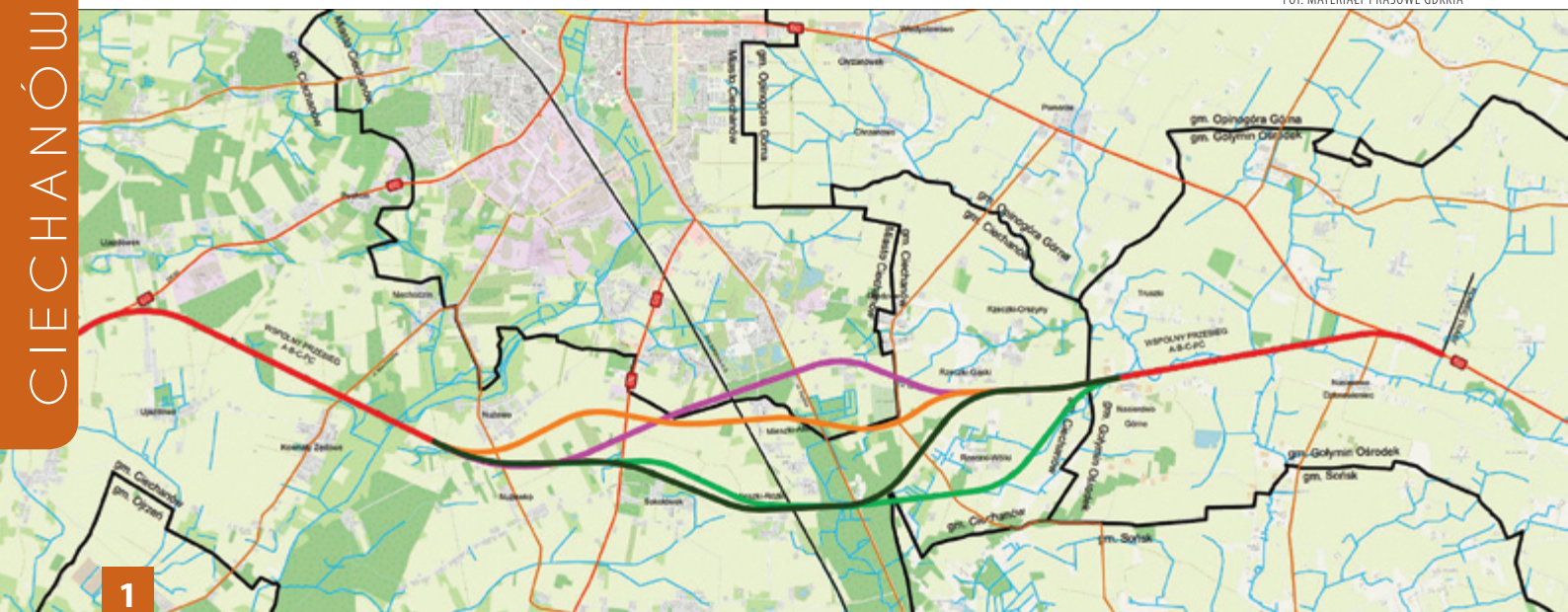

5

6

FOT. ARCHIWUM GODNYA

Obwodnica Ciechanowa

Trwają przygotowania do realizacji jednej z najważniejszych dla mieszkańców miasta inwestycji drogowych.

Budowa wschodniej obwodnicy Ciechanowa, tzw. pętli miejskiej zakończyła się w 2019 roku. Nowa aleja o długości 3,3 km połączyła drogi krajowe nr 50 i 60, poprawiając przy okazji komunikację z dwoma osiedlami. Po obu stronach jezdni powstały chodniki i ścieżki rowerowe. Poprawił się komfort życia mieszkańców, spadło natężenie ruchu w centrum. To jednak dopiero pierwszy krok do wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza miasto. Trwają przygotowania do budowy nowej obwodnicy. Trasa o długości ok. 16 km ma powstać w nowym śladzie drogi krajowej nr 60, jako droga klasy GP, czyli główna ruchu przyspieszonego, o ograniczonej dostępności. Jej początek usytuowany będzie po zachodniej stronie miasta między Gumowem i Ujazdówkiem, zaś koniec od wschodu, w rejonie miejscowości Nasierewo-Dziurawieniec. Zgodnie z opisem opublikowanym przez GDDKiA będzie to droga jednojezdniowa o dwóch pasach ruchu, po jednym dla każdego kierunku; na niektórych

odcinkach – dwujezdniowa o czterech pasach ruchu. Dokładny przebieg trasy nie został jeszcze ustalony. „Na stole” są trzy warianty, od przecinającego osiedle domów jednorodzinnych, po całkowicie omijający miasto. Na wniosek władz Ciechanowa odrzucony został wariant, w którym aleja Unii Europejskiej byłaby integralną częścią obwodnicy. Ogłoszenie przetargu w systemie Projektuj i Buduj a także podpisanie umowy z wykonawcą zaplanowane jest na 2025 rok, zaś realizację inwestycji przewidziano na lata 2027–2029.

1. Warianty przebiegu planowanej obwodnicy Ciechanowa - styczeń 2023.

Roman Lulis
Przewodniczący
Rady MOIIB

FOT. ARCHIWUM MOIIB

FOT. MATERIAŁY PRASOWE UM CIECHANÓW

Krzysztof Kosiński
Prezydent Miasta Ciechanów

FUNDUSZE

Budowa obwodnicy wschodniej jest jedną z największych inwestycji miasta w ostatnich latach. Droga jest istotna również z punktu widzenia poprawy jakości powietrza. Było to ogromne przedsięwzięcie sfinansowane w głównej mierze dzięki pozyskanym środkom unijnym [Koszt całego przedsięwzięcia wyniósł 26 053 986 zł, przy czym dofinansowanie zewnętrzne przekroczyło kwotę 22 907 000 zł – red.]. Stąd też nadana obwodnicy nazwa, czyli aleja Unii Europejskiej.

DROGOWE DEPESE

Z województwa i kraju.

➤ Zgodnie z zaprezentowanymi przez GDDKiA w styczniu statystykami, na Mazowszu w przygotowaniu jest ok. 630 km nowych dróg. Znaczna ich część jest na zaawansowanym etapie realizacji; w 2023 roku wykonawcy będą kontynuować prace na 208 km nowych tras, z czego 170 km przypada na drogi ekspresowe, zaś ok. 38 km na obwodnice. Wartość tegorocznych inwestycji sięga niemal 10 mld zł. W nieco dalszej perspektywie, do 2030 roku w ramach Rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych oraz Programu budowy 100 obwodnic mają powstać m.in. odcinki: A2 Biała Podlaska – granica państwa (Kukuryki); S7 Czosnów – Kielpin; S7 Kielpin – Warszawa; S12 Sulejów – Radom; S12 Radom – Puławy; S17 Drewnica – Żąbki; S17 Żąbki – Warszawa Wschód (Zakręt); A50/S50 Obwodnica Aglomeracji Warszawskiej; obwodnice Ciechanowa, Łącka, Łochowa, Ostrołęki, Siedlec.

➤ Wojewoda mazowiecki wydał decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) na liczący około 12 km odcinek drogi ekspresowej S7 pomiędzy Żałuskami a Modlinem, a zatem możliwe stało się uruchomienie procedur odszkodowawczych za przejęte nieruchomości pod budowę drogi oraz przekazanie wykonawcy placu budowy. Wypełniona więc zostanie luka między dwoma innymi odcinkami S7; między Modlinem a Czosnowem roboty rozpoczęły się we wrześniu 2022, zaś dla odcinka Płońsk – Żałuski prowadzone jest postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji ZRID.

➤ Niemal pół roku przez termionem oddany został odcinek Ornowo-Wirwajdy, czyli pierwszy, pięciokilometrowy fragment drogi ekspresowej S5 między Olsztynem a Grudziądem.

➤ Przy granicy z Białorusią rozpocznie się budowa początkowego odcinka drogi ekspresowej S19 Kuźnica Białostocka–Sokołka. Większa część odcinka o długości 10,5 km będzie mieć dwie jezdnie po dwa pasy każdy, natomiast przy samym przejściu granicznym zaplanowano sześć pasów. Plac budowy ma zostać przekazany wykonawcy do połowy marca.

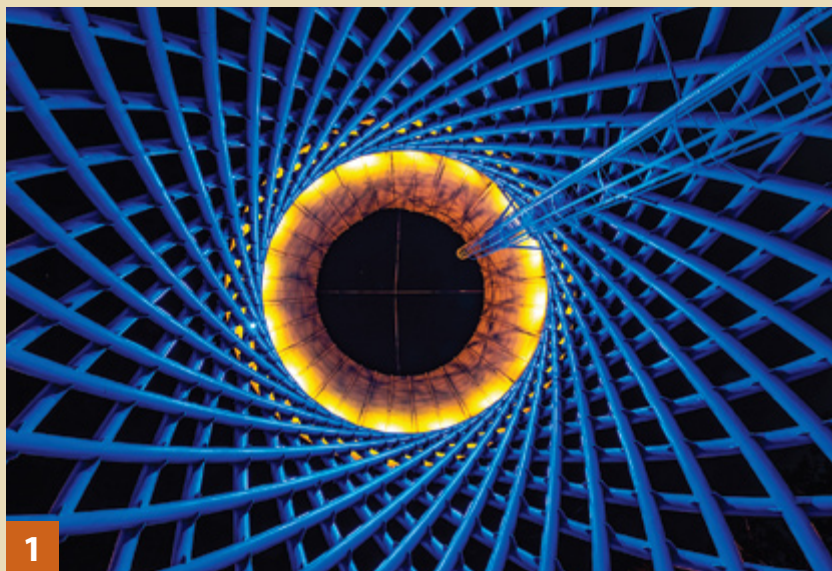
➤ W 2023 roku do użytku ma zostać oddane 49,4 km nowych odcinków autostrad i 192,9 km dróg ekspresowych. Wśród nich m.in. dwa odcinki drogi ekspresowej S7: między Lesznowolą i Tarczynem oraz od granicy województw świętokrzyskiego i małopolskiego do Miechowa. Tym samym coraz bliższe ukończenia staje się szybkie połączenie drogowe Warszawy i Krakowa.

Również w 2023 roku ukończona ma zostać ostatnia część obwodnicy Łodzi. Jak podkreślają przedstawiciele GDDKiA: *Tym samym Łódź będzie pierwszym miastem w Polsce z pełnym ringiem w ciągu dróg szybkiego ruchu (A1, A2, S8 i S14).*

Międzynarodowy szlak Via Baltica w bieżącym roku wydłuży się o kolejne 50 km w ciągu drogi ekspresowej S61. Nowy odcinek pomoże również w wyprowadzeniu z Elku ruchu tranzytowego.

Po ukończeniu planowanych zadań w 2023 roku przekroczona zostanie kolejna symbolicznagranica – łączna długość dróg szybkiego ruchu w Polsce przekroczy 5000 km.

1

FOT. MATERIAŁY PRASOWE PARKU NAUKI TORUS

2

FOT. MATERIAŁY PRASOWE PARKU NAUKI TORUS

względem podstawy. Zgodnie z założeniem, praca zbiornika miała być zautomatyzowana i nie wymagać niemal wcale zużycia energii elektrycznej.

Projekt od początku został w mieście przyjęty bardzo przychylnie – makiety wieży noszono podczas pochodów pierwszomajowych, plansze z wizerunkiem wieży eksponowano ponoć w ratuszu, a po ukończeniu konstrukcji zadbano o jej iluminację, dzięki czemu charakterystyczna sylwetka była doskonale widoczna. Projektantów wyróżniono nagrodą III stopnia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, a fotografie i rysunki wieży pojawiły się w prasie fachowej i popularnej.

Nieco gorzej przedstawiał się aspekt praktyczny. Zbiornika nigdy nie udało się całkowicie napełnić, rok po roku zimą urywały się rury doprowadzające wodę do zbiornika, gdyż nie zaprojektowano kształtek kompensacyjnych. Zaledwie trzy lata po uroczystym oddaniu do użytku obiekt wyłączono z eksploatacji. Na przełomie XX i XXI wieku nie brakowało pomysłów na adaptację zbiornika. Były one tyleż stereotypowe, co niepraktycznie kosztowne: restauracja, punkt widokowy, nietypowy hotel. Tymczasem wpisana do rejestru zabytków techniki wieża niszczała. Ratunek przyszedł w 2017 roku. Rozpoczął się wtedy proces rewitalizacji, obejmujący m.in. wymianę poszycia i remont konstrukcji, nową iluminację, a przede wszystkim utworzenie nowego parku edukacyjnego. **Oprac. red.**

Pod torusem

Jeden z symboli Ciechanowa zyskał nową funkcję.

Ląki, pola, w głębi linia lasu – a na pierwszym planie lśniąca konstrukcja podtrzymująca „latający spodek”. Tak wyglądała zaprojektowana w 1972 roku „wieża ciśnienia”, a właściwie wieżowy zbiornik wyrównawczy w Ciechanowie. Miał on stabilizować i podnosić ciśnienie wody w sieci wodociągowej w przemysłowej dzielnicy szybko rozwijającego się miasta.

Projektanci nadali temu skromnemu obiektowi niezwykłą, eksperymentalną formę. Właściwy zbiornik miał formę torusa powstałego przez obrót koła o średnicy 6 m wokół osi pionowej, w odległości 8,75 m od niej. „Obwarzanek” powstał z połączenia 32 stalowych segmentów. Nietypowa jest również podstawa wieży, złożona z 64 rur nachylonych pod kątem 60 stopni

1. Iluminacja wieży; widok z dołu na torus
2. Renowacja wieży.
3. Park Nauki Torus, 2022.
4. Skala obiektu. Projekt przygotowany został przez zespół konstruktorów z różnych instytucji: Biura Projektowo-Badawczego Budownictwa „Miastoprojekt Budopol”, Instytutu Zaopatrzenia w Wodę i Budownictwa Wodnego Politechniki Warszawskiej, Centrum Techniki Komunalnej w Warszawie. Pod kierownictwem architekta mgr inż. Jerzego Michała Bogusławskiego pracowali: dr inż. Józef Wilbik, dr inż. Stanisław Gajowniczek, inżynierowie Stanisław Lorenc, Andrzej Oleszyński, Stanisław Majkowski, Ryszard Czugański, Józef Fabianowicz oraz technik Michał Zieliński.
5. Zajęcia w Parku Nauki. Uwagę zwraca model wieży, która stała się symbolem otwartej w 2018 roku placówki.

3

FOT. MATERIAŁY PRASOWE PARKU NAUKI TORUS

4

FOT. MATERIAŁY PRASOWE PARKU NAUKI TORUS

5

FOT. MATERIAŁY PRASOWE PARKU NAUKI TORUS

Marzena Lentowszczyk
Kierownik Parku Nauki Torus

Park Nauki Torus to centrum nauki powstałe przy jednej z najbardziej niezwykłych wież ciśnień na świecie. Wieża składa się z dwóch matematycznych brył: torusa usadowionego na hiperboloidzie jednopowłokowej. Te matematyczne kształty wieży stały się inspiracją do stworzenia miejsca w którym prowadzona będzie edukacja z zakresu nauk ścisłych w szczególności matematyki, fizyki i chemii. Po trzech latach funkcjonowania Parku Nauki Torus możemy śmiało powiedzieć, że wieża ciśnień stała się ważną wizytówką całego miasta, a działalność edukacyjna i kulturalna prowadzona na terenie parku jest bardzo zróżnicowana. Nasi główni odbiorcy to dzieci i młodzież, którzy odwiedzają naszą wystawę złożoną z ponad 30 interaktywnych eksponatów. Poza zwiedzaniem, uczestniczą w warsztatach naukowych na których poznają zagadnienia związane z fizyką i chemią. W ostatnim czasie nasza oferta edukacyjna rozwinęła się o ważny aspekt edukacji klimatycznej. Wieża ciśnień jest dziś zabytkiem techniki. Można ją podziwiać codziennie. Teren wokół niej jest otwarty i dostępny dla wszystkich, również osób z niepełnosprawnościami. Szczególnie polecam odwiedzenie wieży wieczorem gdy jej charakterystyczny kształt podkreśla niezwykła iluminacja.

RYS. KZ, FOT. ARCHIWUM PRYWATNE J. DOMURADA

1

Mierzy i warzy

Janusz Domurad – założyciel firmy Inwest-D Biuro Projektów, przez lata kierownik Biura Terenowego Ciechanów – swoimi „konikami” mógłby obdzielić kilku kolegów.

Piwem z Ciechanowa handlowano już w XIII wieku, w połowie XIX stulecia potomkowie szkockich McLeodów wybudowali w mieście nowoczesny zakład, z małymi przerwami kadzie pracują do dziś. Kilka lat temu duży browar dorobił się małej, ale aktywnej konkurencji... w MOIIB. **Wszystkie procesy są takie same, różni się tylko skala produkcji** – przekonuje Janusz Domurad, piwowar-amator. Tym niełatwym rzemiosłem zainteresował się pod wpływem przypadkowo znalezionej na YouTube samouczka. Instrukcje podane krok po kroku były jasne, rezultat pokazany w filmie wydawał się obiecujący, czemu by nie spróbować? Zaczęło się od tzw. brewkitów,

czyli gotowych zestawów do wyrobu określonego gatunku piwa „na skróty”. **Teraz już tego nie robię, jestem na wyższym poziomie. Zacieram, filtruję, wysładzam...** Wstępny etap jest najbardziej czasochłonny, wymaga spędzenia w kuchni praktycznie całego dnia. Warzenie to zajęcie dla cierpliwych i dokładnych. Podstawowym warunkiem powodzenia jest nieskazitelna czystość, nawet drobne zanieczyszczenie czy skażenie bakteriami może zepsuć całą pracę. Ważne jest też zachowanie właściwej, z dokładnością do jednego stopnia, temperatury na każdym etapie. Bez specjalnie do tego celu kupionej chłodnicy trudno byłoby np. schłodzić kilkadziesiąt litrów wrzącego

płynu do temperatury pokojowej w zaledwie 20 minut. Fermentacja również musi przebiegać w stałych, określonych warunkach, to dlatego niektóre rodzaje piwa przez wieki przygotowywano wyłącznie zimą. **„Wyższa szkoła jazdy” to piwa dolnej fermentacji wymagające temperatury ok. 10 stopni; żeby się z nimi zmierzyć, zaopatrzyłem się osobną lodówką.** Za jednym podejściem powstaje 30–40 butelek trunku. Stosunkowo niewiele, zwłaszcza że zawsze jest ryzyko błędu i utraty warki. Efekt ocenić można najwcześniej po kilku tygodniach, choć niektóre gatunki wymagają wielu miesięcy, żeby rozwinąć pełnię smaku, a bez ryzyka zepsucia (i bez konserwantów) mogą leżakować nawet dwa lata. Otwarcie pierwszej butelki z nowej partii zawsze kojarzy się z niespodzianką. Prawdziwe domowe piwo jest nieporównywalne z tym, co proponują przemysłowe browary. Smak, zapach, nawet konsystencja; różnice trudno opisać, ale jest wyrażalna dla wszystkich próbujących. Jakość uzyskanego napoju to jedna z nagród dla piwowara. Drugą, zrozumiałą dla każdego hobbysty jest możliwość wchodzenia na kolejne szczeble wtajemniczenia. W internetowych sklepach zamówić można setki rodzajów chmielu, drożdży i innych składników, do wypróbowania są receptury o różnym stopniu trudności; głównych stylów piwa jest ponoć przeszło 120, a ich interpretacji niemal nieskończenie wiele. Jak dotąd szczytowym osiągnięciem mistrza jest miodowe, a kolejną poprzeczką do przeskoczenia wymagający technicznie porter.

Choć piwowarstwo to hobby wymagające, Janusz Domurad znajduje czas i na inne zajęcia. Niektóre z nich również są związane ze sztuką kulinarną, jak wyrób nalewek i wędzonek; inne wymagają całkiem odmiennych umiejętności. W przydomowym warsztacie odnawiane są stare meble. Może najbardziej zaskakującym spośród rzemiosł uprawianych przez inżyniera jest **decoupage**, czyli metoda zdobienia przedmiotów przez naklejanie na nie bibułkowych dekoracji i utrwalanie wzoru warstwą lakieru lub werniksu. Ponoć właśnie ten talent **zrobił największe wrażenie na wnuczkach.** **Wysłuchał: Krzysztof Zięba**

1. Janusz Domurad.

Mowa okolic Ciechanowa

Jeśli opiszesz swoją wieś, opiszesz cały świat (Lew Tołstoj).

Ziemia ciechanowska kojarzy mi się z beztrudnymi wakacjami z dzieciństwa, w niej też mam swoje korzenie. Lato i wakacje spędzane tam przez rodziców spowodowały, że urodziłem się w sierpniu 1946 roku w rodzinnej wsi mojego Taty ok. 20 km od Ciechanowa. W poniższym tekście prezentuję zasłyszane osobiście wyrazy i zwroty, także te, których sam kiedyś używałem.

Dwa miesiące pobytu **rok w rok w lato** nad pięknym stawem gminnym bogatym w **karaski** pozwalały bawić się w młodocianych wędkarzy. Złowiłone rybki wracały do wody, niestety nie były okazałe, ale zadowolenie z sukcesu było niewątpliwe.

Wakacje to czas żniw, najciekawiej w tym względzie było w sierpniu. Okres zbiorów zawsze wspominam miło. Zapach świeżo skoszonego, **dostojalego** zboża, zwożonego drabiniastym **żełaziakiem** na **szczerłę** lub do stodoły, w której można było odpocząć na świeżym sianie, gdy czułem się **zmechrany**. Już pod koniec sierpnia na pola wyjeżdżały **ameryki**, orały ziemię przygotowując ją do nawożenia nawozem naturalnym i do jesiennej siewu. Dzień pracy na roli zaczynał się o wschodzie słońca a kończył przed zachodem, ale zawsze **za widoku**.

Buzelasty syn sąsiada mieszkającego **naprzecko** nosił portki podkasane **pocięglem**. Starał się zaimponować chłopakom z **Warsiawy** umiejętnością „kierowania” **kuniem**. To od niego nauczyłem się wydawać polecenia koniom: **wio** czyli ruszaj, **kso** = w lewo, **ołł** = w prawo. Komenda stój to po prostu **pr.** Prawie jak proponowana nowa nazwa towarzystwa ubezpieczeniowego (Pru). Co ciekawe, każdy kuń te wszystkie polecenia rozumiał. Wspomniany syn sąsiada nauczył mnie też **pękać z bata** (strzelać z bata). Wszyscy **miasztowi** albo jak nas nazywali **warsiawia-ki** (warsiawiaki przyjechali) starali się nawiązać więź z miejscowymi, a ci po kilku latach tak się do nas przyzwyczaili, że traktowali jak swoich.

PROSZĘ NARYSOWAĆ, JAK TAKI
BUDZELASTY W OKRYJBIDZIE SKIKA Z
PAPAJA NA SZCZERŁĘ...

RYŚ. KRZYSZTOF ZIEBA

W czwartki w pobliskiej miejscowości odbywał się targ, na którym można było **pokupać** zimową **okryjbidę** czy bardziej wyszukane okrycie wierzchnie: **sukmanek** albo **kiecke** dla kochanej **mamrot baby**. Można też spytać **na ile?**, **na wiele?** jest ta kielbasa i szybko przeliczyć na ile mój **majuntek** wystarczy.

Obacyć w tych czasach na wsi samochód zdarzało się rzadko, raczej spotkać można było **pierdziulko** lub **srajcygiel** czyli motorower, za to przezwiska aut były jak najbardziej ciekawe. Syrenka po prostu **skarpetka**, Warszawa po sporym przebiegu to **sirzba** a Trabant to **trampek** lub **mydelniczka**.

Dużą atrakcją były organizowane odpusty kościelne gdzie na **tasach** można było **pokupać** różne pamiątki i zabawki na **baterejke**. Już pod koniec wakacji w sąsiednim PGR wyjeżdżały na pola **papaje**. Nigdy nie dowiedziałem się skąd taka nazwa dla traktora.

Coroczne przyjazdy pozwalały obserwować jak zmieniają się ludzie ciężko pracujący na roli i kto gwałtownie **podstarbnął się** (postarzał).

Miejscowa młodzież korzystała z rozrywek na zabawach organizowanych co tydzień w innej z okolicznych wsi. Z takiej zabawy można było przynieść **panniuntkę** w postaci podbitego oka, szczególnie, gdy podrywało się miejscowe panny, a nie udało się na czas **wywiatrować**. Przecież każda wieś miała swoich **zdatnych** (kawalerów) czy **absztyfikantów** i nie **dziwota** że nie akceptowała **spadochroniarzy**.

Moja kochana Babcia martwiła się o swoje wnuki, a miała ich osiemnastu, zawsze ostrzegała: **nie skikaj, po połamiesz golenie**. Jeśli już **skiknąłem** to wtedy, gdy Babcia nie widziała.

Drogie Koleżanki i Koledzy. Okres powyższych wspomnień to lata pięćdziesiąte i sześćdziesiąte ubiegłego stulecia, dotyczące w dużej mierze wsi, gdzie „gadanie” z pewnością odbiegało od tego w Ciechanowie, Działdowie czy Makowie itp., mających prawa miejskie i większe skupiska ludzkie. W kolejnych latach postęp cywilizacyjny dotarł na szczęście także do tej mojej wsi. Powoli **żelaźniak** zamienił metalowe obręcze na opony, później zastąpił go **sagan** (mały traktor). Młodzi kończyli studia, jak **Kaźmirz** mój brat cioteczny, część z nich wyemigrowała, nieliczni pozostali na **ojcowiznie**. Dzięki nim możemy **pokupać jeście** w sklepach spożywczych i **wtrajać** miejscowe smakołyki. Zdaję sobie sprawę, że dla wielu z Was gwara czy dialekt ciechanowski jest czymś abstrakcyjnym, ale jak powiadają badacze języka polskiego, każda gwara to dziedzictwo kultury narodowej i warto o niej pamiętać.

Andrzej Wasilewski
Sekretarz
OR MOIIB

FOT. ARCHIWUM MOIIB

Rodzinne Święta

Zakończyła się kolejna edycja **konkursu na ozdoby świąteczne** przygotowane przez dzieci członków i pracowników MOIB. Konkurs to wyjątkowo radosny – wygrali w nim wszyscy Autorzy nadesłanych prac, cieszyć się mogli również kibicujący im rodzice. Wykonane z wielkim zaangażowaniem dekoracje ozdobiły choinkę w warszawskiej siedzibie MOIB, a biurowe elfy przygotowały niemal 60 paczek ze świątecznymi niespodziankami.

Konkurs

rozstrzygnięty

FOT. ARCHIWUM MOIB

FOT. KRZYSZTOF ZIĘBA

Liczą się relacje

Rozmowa z kierownik Biura Terenowego w Ciechanowie Moniką Adamczyk-Cieślak.

Jaki obszar podlega BT Ciechanów?

Czynnych członków mamy ok. 800, biuro obejmuje swoją działalnością powiaty ciechanowski, mławski, płoński, pułtuski i żuromiński. Ponadto zajmujemy się sprawami inżynierów z Przasnysza. Co prawda miasto formalnie podlega BT w Ostrołęce, ale położone jest bliżej Ciechanowa, więc dla wygody zainteresowanych działamy elastycznie, jesteśmy przecież dla ludzi, a nie oni dla nas.

Jednym z haseł podsumowujących obecną kadencję MOIIB jest „współpraca”. To ważny element działalności BT Ciechanów?

Ścisłe współpracujemy z Naczelną Organizacją Techniczną w Ciechanowie – nie tylko dlatego, że nasze biuro mieści się w siedzibie NOT, tam mamy sale wykładowe; ale też z powodu podobnych celów. Wspólnie organizujemy konferencje, wycieczki, wyjazdy techniczne i warsztaty. Stałe kontakty mamy też ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Komunikacji RP, PZiTb czy naszymi

drogowcami. Ciechanowskie środowisko budowlane jest stosunkowo niewielkie, co naturalnie rodzi bliskie więzi. Osoby aktywne w stowarzyszeniach są w wielu przypadkach również zaangażowane w działania MOIIB – to delegaci, członkowie komisji. We współpracy ze starostwem, przede wszystkim kierownikiem Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej i Inwestycji Andrzejem Kalinowskim, włączyliśmy się aktywnie w przygotowanie obu edycji Dnia Otwartego Inżyniera Budownictwa. Szczególnie w 2022 roku akcja okazała się sukcesem, przybyły dwa nowe punkty, duże było też zainteresowanie samych inwestorów.

Mamy też dobre relacje z Zakładem Wodociągów i Kanalizacji w Ciechanowie. W planach na 2023 rok jest przewidziane m.in. zwiedzanie ZWiK połączone ze spotkaniem integracyjnym, wybieramy się również na kolejny odcinek drogi ekspresowej S7 Płońsk – Żałuski. Zapraszamy nie tylko inżynierów z Ciechanowa i okolicy, ale wszystkich zainteresowanych członków MOIIB. W miarę dostępności miejsc możliwy

jest też udział osób nie należących do Izby; dotąd wyjeżdżali z nami np. pracownicy Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.

Czy wyjazdy techniczne i spotkania cieszą się zainteresowaniem członków Izby?

Po pandemii wciąż wszyscy mamy niedosyt bezpośrednich kontaktów. Przez prawie dwa lata integracja była bardzo mocno ograniczona, teraz to nadrabiamy. Niezależnie od tego, czy zapraszamy na wykład, czy na grilla i towarzyskie rozmowy, chętnych nie brakuje. Szczególnie widoczna jest aktywność członków Izby z długoletnim stażem. Są już może mniej od młodych obciążeni obowiązkami zawodowymi, a jednocześnie bardzo aktywni i twórczy.

Jaka problematyka interesuje uczestników ciechanowskich konferencji?

Od kilku lat powracamy między innymi do spraw fotowoltaiki: rozwoju tego rynku, problemów technicznych, kwestii magazynowania energii. To kwestie bardzo aktualne w Ciechanowie, nie tylko z powodu zainteresowania właścicieli domów jednorodzinnych, ale i inwestycji miejskich. Rok 2022 i rosnące ceny jeszcze mocniej podkreśliły znaczenie gospodarki energetycznej. W ramach oszczędności w mieście późną nocą wyłączane było oświetlenie ulic, co zresztą uważam za działanie dość radykalne.

Poza konferencjami mamy też regularne szkolenia. W czasie pandemii proponowaliśmy zajęcia online. Dla wielu osób zdecydowanie bardziej atrakcyjna jest jednak tradycyjna forma. Spotkanie to przecież nie tylko okazja do zdobycia wiedzy, ale też odnowienia kontaktów, zawiązania nowych relacji. Niektórzy członkowie Izby nie są wciąż jeszcze przekonani do mediów społecznościowych, kontaktów w sieci. Staramy się wyjść naprzeciw tym potrzebom, także w działaniach medialnych. Informacje o działaniach biura zamieszczamy więc nie tylko w sieci czy profilu Facebook, ale też w lokalnym czasopiśmie „Puls Ciechanowa”. Mamy długoterminową umowę o współpracy. Dzięki temu docieramy nie tylko do inżynierów. O tym, czym zajmuje się Mazowiecka Izba i jaką rolę odgrywają jej członkowie przeczytać mogą także mieszkańcy miasta i okolicy. **Wysłuchał Krzysztof Zięba**

FOT. FOTOPOLSKA EU – ANNEOB

O technice

IV Mazowieckie Dni Techniki w Ciechanowie

W siedzibie Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie odbyła się w październiku 2022 kolejna, już czwarta edycja Mazowieckich Dni Techniki. Ich głównym organizatorem była Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych „NOT” Rada w Ciechanowie, zaś współorganizatorami – Mazowiecka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa oraz udostępniająca swoje pomieszczenia uczelnia.

W czasie spotkania zastępca Prezydenta Miasta Ciechanów Iwona Kowalczuk zaprezentowała inwestycje realizowane na terenie miasta, w tym prace ukończone w ostatnich miesiącach, trwające i planowane na najbliższą przyszłość. W ten sposób na konkretnych przykładach zarysowana została strategia rozwoju miasta.

W części merytorycznej wygłoszono dwie specjalistyczne prelekcje. Dr inż. Wojciech Sosnowski omówił **Wpływ dodatku wodoru do osłony argonowej na jakość złączy spawanych wybranych stali ferrytycznych**. Natomiast dr inż. Daniel Gerwatowski poświęcił swoją prezentację **Pozyskiwanie i wy-**

korzystywanie biogazu w aspekcie bezpieczeństwa technicznego.

Dodajmy, że pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych jest w Ciechanowie tematem zdecydowanie „na czasie”. W kwietniu 2021 roku zeszłego roku miejscowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej podpisało umowę na realizację nowej elektrociepłowni na biomasę. Inwestycja o wartości ok. 48,7 mln zł obejmuje budowę elektrociepłowni z kotłem parowym o mocy 11 MWt i turbiną o mocy 1,1 MWe. W 2022 roku w mieście testowana były również instalacja odzysku ciepła przemysłowego z drukarni. Przeszła satysfakcjonująco trzymiesięczny okres próbny, planowane jest jej uruchomienie w trybie pracy ciągłej w II kwartale bieżącego roku. Miasto zmierza w kierunku zmniejszenia użycia węgla w produkcji ciepła do minimum.

Zakończeniem Ciechanowskich Dni Techniki było spotkanie integracyjne środowiska. **Redakcja**

1. Państwowa Uczelnia Zawodowa im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie.
2. Wręczenie honorowych odznak NOT.

ODZNACZENIA

Dni Techniki były okazją do wręczenia honorowych odznak NOT. Srebrne odznaki otrzymali: Joanna Potocka-Rak, Krzysztof Kosiński, Andrzej Kolasa, Grzegorz Koc, Roman Lulis, Mieczysław Maranowski, Krzysztof Niemierzycki, Wiesław Mostowy, Andrzej Liberek.

Złote odznaki otrzymali: Marian Grabowski, Krzysztof Falkowski, Mirosław Czerw, Waldemar Struzik, Tomasz Mitura.

Diaamentowe odznaki otrzymali: Jerzy Żelech, Daniel Gerwatowski. Ponadto tytułem Zasłużony Senior NOT uhonorowano Annę Gutkowską, wiceprezes Zarządu NOT w Ciechanowie; oraz Romana Olszewskiego, członka Zarządu NOT w Ciechanowie.

GOSPODARZE I GOŚCIE

Uczestników Dni Techniki powitał prezes NOT w Ciechanowie Jerzy Żelech. Po uroczystym otwarciu wystąpił koordynator IV Mazowieckich Dni Techniki dr inż. Dariusz Raczkowski. Następnie głos zabrali: w imieniu Marszałka Województwa Mazowieckiego Wiesława Krawczyk; Joanna Potocka-Rak – Starosta Ciechanowski; Iwona Kowalczuk – zastępca Prezydenta Miasta Ciechanów; dr inż. Grzegorz Koc, rektor Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie; Roman Lulis, przewodniczący Rady MOIIB

FOT. MAT. PRAS. BIURA TERENOWEGO MOIIB W CIECHANOWIE

1

FOT. SEMU, WIKIMEDIA COMMONS

Piękno okolic Ciechanowa

Wyjazd do Ciechanowa warto połączyć ze zwiedzaniem pobliskich, interesujących i malowniczych zabytków.

Ciechanów – kiedyś miasto królewskie Korony Królestwa Polskiego, miasto rządowe Królestwa Kongresowego, w latach 1975-1998 stolica województwa ciechanowskiego, obecnie miasto powiatowe. Jego okolica słynie z zabytków, o których słyszeli i które zwiedzili nie tylko mieszkańcy Mazowsza. Najbardziej znanym jest oczywiście **Opinogóra**, o której pierwsze zapiski pochodzą z końca XII wieku. Ta niewielka wieś, którą zamieszkuje około 600 osób, szczyci się zabytkami, których nie powstydziliby się większe od niej miejscowości. Wyróżniającym się jest zbudowany w pierwszej połowie XIX wieku neogotycki Pałac Krasińskich, będący obecnie siedzibą Muzeum Romantyzmu. W skład kompleksu mu-

zeum wchodzi także dwór – zaprojektowany w 1907 roku, a wybudowany na początku XXI wieku; oficyna dworska oraz 21 hektarowy park z oranżerią.

Członkowie MOIIB wielokrotnie mieli możliwość uczestniczenia w organizowanych przez władze lokalne uroczystościach czy konferencjach naukowych. Chciałbym Koleżankom i Kolegom zwrócić uwagę na inne zabytki, nieodległe od Ciechanowa, do których jednak trudniej dotrzeć, a warto o nich wiedzieć.

Gąsocin

Zaledwie kilkanaście kilometrów przed Ciechanowem, jadąc od Warszawy, przy drodze kolejowej w kierunku Gdańska, mijamy niewielką miejscowość Gąsocin, a w niej zabytkowy, liczący ponad 140 lat, drewniany dworzec kolejowy.

To piękny przykład infrastruktury XIX wieku. Ostatnie lata nie były jednak dla dworca przyjazne, brakowało pieniędzy na regularne naprawy i konserwacje. Dworzec niszczał i obecnie wygląda jak wiele opuszczonych i zaniedbanych zabytków w różnych rejonach kraju. Budynek dworca został zamknięty 10 lat temu, przez dwa lata był remontowany, ale brak funduszy zmusił władze miejscowe do wstrzymania rewitalizacji obiektu. Na szczęście Polskie Koleje Państwowe zobowiązały się wyremontować zabytek i przywrócić jego funkcję. Zapadła również decyzja o wpisaniu dworca do programu rewitalizacji dworców. Zakończenie remontu planowane jest na rok 2024. Za kilka lat z pociągu podmiejskiego będzie można wysiąść na wprost wyremontowanego zabytku. Na parterze mają się mieścić poczekalnia i kasy, na piętrze wypocznieniami w ośrodku kultury, wypijemy kawę lub herbatę ze słodką bułeczką z lokalnej, tradycyjnej piekarni. W Polsce jest jeszcze tylko jeden tego typu dworzec, znajduje się w podwarszawskim Celestynowie.

Koźniewo Wielkie

Warto zabrać ze sobą rower, by zaledwie kilka kilometrów od Gąsocina, przejeżdżamy przez Koźniewo Wielkie, a w nim modrzewiowy, barokowy

dwór szlachecki, jeden z najcenniejszych i największych dworów drewnianych Mazowsza, wpisany do rejestru zabytków. Wybudowany przez Antoniego Zielińskiego, przechodził kolejno w ręce różnych właścicieli, z których ostatnim, do czasu reformy 1945 roku, był Antoni Sedzimir, związany także z majątkiem Ślubowo, o którym niżej. W listopadzie 2022 roku dwór został sprzedany prywatnemu nabywcy z Warszawy, który zobowiązał się odrestaurować zabytek.

Ślubowo

Mijając Koźniewo, dotrzemy do byłego majątku rodziny Ślubowskich, wsi Ślubowo, której historia sięga początków XVIII wieku. Na terenie parku podworskiego mieścił się dworek drewniany z pierwszej połowy XIX wieku i dwór zbudowany na potrzeby rodziny. Kolejnym dziedzicem majątku został w drugiej połowie XVIII wieku Józef Radzicki, podkomorzy zakroczyński, który w latach 1780-1781 wybudował w Ślubo-

wie niewielki drewniany kościół pod wezwaniem Św. Józefa, zwany ciepło do dziś „naszym kościółkiem”. Jest to tzw. kościół filialny, w którym Msze święte odbywają się raz tygodniu, w niedzielę, w inne dni tylko uroczystości rodzinne jak chrzty, śluby, czy pogrzeby okolicznych wiernych. Niestety, tylko przy tych okazjach świątynia jest otwarta i można podziwiać uroczyste wnętrza, a w nim ołtarz główny z XVII-wiecznym obrazem Matki Boskiej z dzieciątkiem, XVIII-wieczne obrazy przedstawiające świętych Kajetana i Stanisława Kostkę malowane na desce. Miłośników historii zainteresuje fotel w stylu Ludwika XVI pochodzący z drugiej połowy XVIII wieku i krucyfiks z tego okresu. W oryginalnej ramie z 1781 roku znajdziemy tablicę konsekracyjną. Po wejściu do kościółka trafimy na XVIII-wieczną miedzianą kropielnicę-kociołek na wodę święconą. W latach 1972-1974 kościół został gruntownie odrestaurowany. Niżej podpisany miał szczęście podzi-

wiać uroki tego zabytku wielokrotnie.

W pobliżu kościoła znajduje się kapliczka słupowa pochodząca z drugiej połowy XIX wieku. Jej oryginalność polega na tym, że zbudowano ją z drewnianych bali i została otynkowana. W górnej jej części umieszczona jest figurka świętego z Dzieciątkiem, a nad wszystkim osłona, daszek z żelaznym krzyżem.

Po roku 1855 całe dobra Ślubowskich przeszły w ręce Aleksandra Sędzimira. Zbudował on w tym czasie okazały dwór murowany. Dzisiaj dwór jest znów w rękach prywatnego właściciela, został odnowiony, pomalowany na niebiesko, trudno dostępny dla turystów.

Po 1945 roku, po tzw. komunistycznej reformie rolnej, dobra ziemskie przejęło Państwowe Gospodarstwo Rolne w Ślubowie urządzając w dworku szkołę powszechną, a w obszerniejszym dworze – mieszkania i biura dla pracowników rolnych. Jak w większości dóbr, które dopadła reforma, zabytki i dobra uległy zniszczeniu. Państwo nie zadbało o remont dworu i dworku.

Mieszkańcy Anno Domini 2022

Po likwidacji PGR-ów wieś mocno się wyludniła. Młodzi wyjechali z rodzinami do sąsiednich miast i miasteczek, niektórzy także poza granice kraju korzystając z przynależności do UE. Spotkanie mieszkańców pamiętających czasy ostatniego właściciela, a także czasy PGR-u, graniczy z cudem. Młodzież z tamtego okresu to dziś 70-latkowie, którzy mogli poznać historię stron rodzinnych z opowiadań rodziców i dziadków. Jesteśmy zatem zdani na informacje encyklopedyczne.

1. Neogotycki pałac Krasińskich, wybudowany w 1844 roku przez gen. Wincentego Krasińskiego, ojca poety.
2. Dwór rodziny Zielińskich, Koźniewo Wielkie, fotografia ok. 2012.
3. Zabytkowy drewniany dworzec kolejowy w Gąsolinie.

Andrzej Wasilewski
Sekretarz
OR MOIIB

FOT. ARCHIWUM MOIIB

FOT. OPUSZCZONE.NET, DZIĘKI UPRIĘŻNOŚCI GRZEGORZA PAŃSKA

FOT. FOTOPOLSKA.EU

FOT. RADOŚLAW CICHOCKI

Warszawska spalarnia

Spalarnia czy może zakład odzyskiwania energii? Jedno i drugie.

Inżynierowie z MOIB po raz pierwszy w ramach wyjazdów technicznych odwiedzili tego typu inwestycję. Mowa o zadaniu pod nazwą „Rozbudowa i Modernizacja Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów

Komunalnych” w warszawskiej dzielnicy Targówek, którego wartość sięga 2 miliardów złotych. Dzięki uprzejmości Generalnego Wykonawcy – południowokoreańskiej firmy Posco E&C mogliśmy obserwować prace budowlane,

instalacyjne oraz specjalistyczne. Główne założenia inwestycyjne obejmują wybudowanie dwóch linii termicznego przekształcania odpadów komunalnych, każda o wydajności rocznej 132 600 kg; wybudowanie instalacji

2

FOT. RADOŚŁAW CICHOCKI

FOT. RADOŚŁAW CICHOCKI

3

4

do waloryzacji żużli wraz z odzyskiem metali żelaznych i nieżelaznych oraz budowa nowoczesnej, automatycznej sortowni (tzw. sortownia żółtego worka). Co ważne, inwestycja będzie prowadzona przy stałym funkcjonowaniu istniejącego zakładu.

Projekt realizowany jest zgodnie ze standardem BAT (*Best Available Technology*). Termin „Najlepsze Dostępne Techniki” jest zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska jako najbardziej efektywny oraz zaawansowany poziom technologii i metod prowa-

dzenia danej działalności, wykorzystywany jako podstawa ustalania granicznych wielkości emisyjnych mających na celu zapobieganie emisjom.

Z uwagi na kontrowersje i nieporozumienia towarzyszące zwykle budowie spalarni – i innych obiektów służących gospodarowaniu odpadami – towarzyszy kampania informacyjno-educacyjna, skierowana przede wszystkim do społeczności zamieszkującej okolicę terenu budowy w postaci spotkań, stoisk informacyjnych, eventów oraz publikacji w mediach.

Wśród pytań mieszkańców i samorządowców często powtarza się jeden wątek: czy wokół zakładu będzie czuć nieprzyjemny zapach? Inwestor i Wykonawca zapewniają, że nie będzie takiego problemu z uwagi na to, że odpady rozładowywane będą w zamkniętej hali rozładunku. Stamtąd

1. Wnętrze tzw. bunkra, przeznaczonego do składowania odpadów.
2. Tzw. mock-up.
3. Rozbudowa zakładu.
4. Wystąpienie zastępcy dyrektora MPO Marcina Sadury.

5

JUŻ W 2024 ROKU

- 305 200 ton małowartościowych surowcowo odpadów rocznie instalacja przekształcać ma w energię,
- 100 tysięcy MWh energii elektrycznej można w stolicy odzyskać w ciągu roku z odpadów,
- 200 tys. MWh ciepła każdego roku popłynie do mieszkańców Warszawy,
- 3 linie termicznego przekształcania zapewnią będą ciągłość pracy z instalacji do odzysku energii – 24 godziny na dobę,
- 100 tys. ton żużla powstanie rocznie w procesie spalania, po waloryzacji żużel może zostać wykorzystany w budownictwie drogowym

trafiać bezpośrednio do tzw. bunkra. Specjalny system podciśnienia zapobiegać będzie wydostawaniu się zapachów na zewnątrz instalacji. Powietrze z wnętrza hali i bunkra kierowane

będzie jako powietrze pierwotne do komór spalania.

Pytania również dotyczą w jaki sposób będą oczyszczane spaliny. Zastosowany zostanie półsuchy system oczyszczania SEMI-DRY SCRUBBING. Metoda ta polega na rozpryskiwaniu w gorącym gazie roztworu lub zawiesiny sorbentu (np. wodorowęglanu sodu). Jest to metoda stosowana między innymi przy odsiarczaniu spalin z opalanych węglem kotłów przemysłowych i energetycznych,

Skąd prąd?

Podobnie jak w elektrowniach węglowych czy gazowych efektem spalania będzie produkcja prądu elektrycznego. W procesie spalania śmieci osiągnięta jest temperatura ok. 1000°C. Para napędza turbiny generatorów. Ze spalania powstanie również ciepło, które będzie wykorzystywane na potrzeby zakładu i okolicznych gospodarstw domowych.

Walczaki

Montaż walczaków to ważny moment dla inwestycji. Piętnastotonowe zbiorniki o cylindrycznym kształcie, 8,7 m

długości, średnicy 1,7 m i pojemności 17 tys. litrów będą sercem instalacji. Walczak to urządzenie, w którym para oddzielana jest od wody, a następnie kierowana na turbinę, co umożliwi produkcję energii elektrycznej i ciepła. Najwyższym obiektem jest 72 metrowy trzon komina, na którym docelowo znajdzie się punkt widokowy. Wykonano go metodą ślizgową w cyklu całodobowym osiągając wynik około 3m na dobę, co pozwoliło ukończyć komin w niecały miesiąc.

Planowane zakończenie prac nastąpić ma już w 2024r. Po modernizacji zakład będzie w stanie przyjąć około 250 „śmieciarek” dziennie.

5. Uczestnicy wyjazdu technicznego, 11 stycznia 2023r.

Radostaw Cichocki
Inżynier,
przewodniczący
Komisji
ds. młodych
inżynierów
MOIB

FOT. ARCHIWUM R. CICHOCKIEGO

› Okiem kierownika

› Na jakim etapie jest budowa nowej części zakładu?

W 2021 roku przeprowadzaliśmy przede wszystkim wyburzenia, przekładki instalacji podziemnych oraz przygotowaliśmy tymczasowe miejsce składowania i podawania odpadów do istniejącej linii.

Od roku 2022 prowadzimy prace kubaturowe, zbrojenie terenu, budowę podziemnych zbiorników. Konieczne było również odwodnienie terenu. Kolejne etapy to m.in. budowa dróg, z ważnym elementem jakim jest estakada, która pozwala na na lepsze wykorzystanie powierzchni terenu. W przeszłości ciężarówki dowożące odpady wjeżdżały drogą poprowadzoną na nasypie; estakada daje użytkownikowi do dyspozycji dodatkowy poziom. Obecnie, na początku 2023 roku toczą się prace w tzw. kotłowniach dwóch nowo budowanych linii spalania, w znacznej części ukończony jest bunkier, czyli miejsce składowania odpadów. Do końca zbliżają się prace w części biurowej. Podstawowym surowcem dla warszawskiego ZUSOK są odpady frakcji zmieszanej – czarne worki z odpadami zmieszanymi trafiają bezpośrednio do kotłów. Warto więc wspomnieć, że powstaje również sortownia odpadów z tzw. żółtego worka; odyskiwane w niej będą metale i tworzywa sztuczne. To dodatkowa funkcja zakładu i niezależny obiekt. Realizacja inwestycji zgodnie z harmonogramem ma się zakończyć na początku 2024 roku, przy czym wstępny rozruch planowany jest kilka miesięcy wcześniej.

› Co okazało się największym wyzwaniem dla wykonawcy?

Budowa nie jest łatwa przede wszystkim ze względu na konieczność zachowania ciągłości pracy zakładu. Musimy więc umożliwić wjazd samochodom dowożącym odpady, nie powodować przerw w dostawach energii elektrycznej czy wody. Takie przerwy oczywiście się zdarzały, ale zawsze były krótkie i zaplanowane z dużym wyprzedzeniem. Żeby wspomnianą ciągłość zachować, musieliśmy zbudować m.in. taśmociąg do transportu odpadów, a właściwie cały tymczasowy obieg produkcyjny.

Pewnym ograniczeniem jest też sama wielkość działki, nie mamy zbyt wiele miejsca, które można przeznaczyć na składowanie materiałów. W obecnej sytuacji geopolitycznej trzeba liczyć się z opóźnieniami dostaw czy wahaniami cen, więc taka rezerwa dostępna na miejscu jest pożądana.

Interesującą częścią inwestycji jest nowy komin, przewidziany na potrzeby dwóch nowych linii i istniejącej starej. Komin mieści część przewodową z trzema przewodami odprowadzenia spalin; także klatkę schodową i windę, którymi można dotrzeć na górny pomost.

› Jak przebiega monitorowanie całego procesu?

To ważny aspekt funkcjonowania zakładu już od wielu lat; ściśle kontrolowana jest ilość odpadów wwożonych do zakładu, waży się pozostałości procesu spalania, sprawdza ich skład. Pod ścisłą kontrolą są też spaliny. Obowiązujące, coraz

FOT. KRZYSZTOF ZIEBA

Henryk Mleczko
Kierownik Budowy,
POSCO E&C CO., Ltd. (Spółka
Akcyjna) Oddział w Polsce

bardziej restrykcyjne przepisy wyznaczają ścisłe normy emisji. To, co wydobywa się z komina, to nie dym, tylko para wodna, określona ilość dwutlenku węgla, azot – normalne składniki at-

mosfery. Osoby odwiedzające zakład czy centrum informacyjne są zwykle pozytywnie zaskoczone brakiem zapachów przy ZUSOK. W obiekcie zaplanowano ścieżkę edukacyjną i możliwość obserwowania procesu technologicznego, co samo w sobie świadczy o jakości zabezpieczeń.

Osobną kwestią jest realizacja inwestycji w technologii BIM. Po oddaniu nowego obiektu do użytkowania kluczowe instalacje będą pod stałą kontrolą, w razie usterki system wskaże jej miejsce, co uprości naprawę i skróci czas niezbędny na jej usunięcie.

› Jak wykorzystywana będzie energia uzyskiwana przy spalaniu odpadów?

W pierwszej kolejności pokrywać ma potrzeby własne zakładu, m.in. do ogrzewania estakady, hal i pomieszczeń biurowych, jej nadmiar zostanie przekazany do sieci miejskich. Przy pełnym wykorzystaniu możliwości nowych linii produkcja ta pokryje zapotrzebowanie kilkunastu tysięcy gospodarstw domowych.

FOT. KRZYSZTOF ZIEBA

Obecnie do zakładu trafia ok. 40 000 ton odpadów rocznie, docelowo, po oddaniu do użytkowania dwóch nowych linii będzie to ok. 305 000 ton – wydajność wzrośnie siedmiokrotnie. W 2022 roku Warszawa „wyprodukowała” ponad 800 000 ton odpadów, przeszło 270 kg na mieszkańca, problem ich zagospodarowania jest istotny.

› Na ile interesująca jest rozbudowa ZUSOK w porównaniu do Pańskich wcześniejszych kontraktów?

Projekt rozbudowy i modernizacji ZUSOK jest dużym wyzwaniem, po zakończeniu inwestycji będzie to największy zakład termicznego przekształcania odpadów zmieszanych w Polsce. Równie ciekawym zadaniem była np. rozbudowa oczyszczalni ścieków „Czajka” w Warszawie, gdzie zajmowałem się budową spalarni odpadów ściekowych. To także była inwestycja realizowana w czynnym zakładzie, gdy jedna trzecia obiektów pracowała. Zajmowałem się również wieloma inwestycjami w sektorze energetycznym, m.in. budową nowego bloku elektrowni Łagisza w Będzinie.

Projekt: Rozbudowa i Modernizacja Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych w Warszawie

Ważne definicje

Obiekty budowlane jako przedmioty procesu budowlanego. Obiekty budowlane, stanowiące finalne efekty budownictwa tworzone w celu realizacji różnorodnych potrzeb społecznych z uwagi na ich dużą trwałość, kształtują w długim okresie ich istnienia warunki życia człowieka, w tym warunki jego bezpieczeństwa. W nw. przepisach prawa występują zróżnicowane pojęcia obiektu budowlanego:

➤ art. 7 pkt 14 ustawy Prawo zamówień publicznych: obiekt budowlany to wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który samoistnie spełnia funkcję gospodarczą lub techniczną.

➤ pkt 2 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20.12.1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB): obiekt budowlany to produkt finalny działalności

budowlanej, stanowiący konstrukcję połączoną z gruntem w sposób trwały wykonany z materiałów budowlanych i elementów składowych będących wynikiem prac budowlanych;

➤ art. 3 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane: obiekt budowlany to budynek, budowla bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych.

W naszym przypadku wiążąca jest definicja obiektu budowlanego zawarta w przepisach prawa budowlanego tzn. ustawie – Prawo budowlane oraz aktach wykonawczych do tej ustawy. W ww. ustawie zdefiniowano, oprócz pojęcia obiektu budowlanego, pojęcia: budynku, budynku jednorodzinnego, budowli, obiektu liniowego, obiektu małej architektury, tymczasowego obiektu budowlanego i przenośnego wolno

stojącego masztu antenowego. W przepisach wykonawczych do ww. ustawy doprecyzowano szereg pojęć dotyczących obiektów budowlanych, np. w § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie zdefiniowano pojęcia budynków: mieszkalnego, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej, rekreacji indywidualnej oraz gospodarczego. Obiekty budowlane jako całość oraz poszczególne ich części wraz ze związanymi z nimi urządzeniami budowlanymi (rozumianymi jako urządzenia techniczne związane z obiektami budowlanymi, zapewniające możliwość ich użytkowania zgodnie z przeznaczeniem) należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając spełnienie, określonych w art. 5 ww. ustawy, wymagań podstawowych w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa oraz licznych warunków użytkowych zgodnych z przeznaczeniem tych obiektów. **Adam Baryłka**

Warto poznać bliżej Brydża

Od 10 lat pod hasłem *gramy o puchar przewodniczącego MOIIB* toczą się w salach Izby turnieje brydża sportowego. Jedynie okres pandemii zmusił do korzystania z możliwości gry na platformie „Bridge Base Online” w internecie. Dotychczasowe doświadczenia zainspirowały członków Rady do wniosku, aby animator tej dyscypliny w Izbie zajął się tymi, dla których arkanami tej gry są na razie obce, a chcieliby je poznać. Informacja na stronie internetowej i w newsletterach zachęca do zgłaszania się na naukę brydża dla początkujących. Pierwsze zgłoszenia już są, wkrótce zaczniemy, ale termin początkowy zależy od liczby zgłoszeń. Niżej podpisany gorąco zachęca do tej gry. Jest ona jedynym przypadkiem konkurencji, w której debiutant może

RYŚ. KRZYSZTOF ZIEBA

zanotować, wprowadzić incydentalne, ale zwycięstwo nawet nad mistrzem. To jest zawsze ogromna zachęta do zgłębiania tej sztuki. Ktoś, kto poczuje smak brydża uświadomi wkrótce sobie, że każde rozdanie to nowa zaskakująca niepowtarzalna przygoda, a każda wygrana lub skuteczna obrona to prawdziwa satysfakcja. Nie obiecuję ukształtować mistrzów, ale podstawowe zasady chętni poznają, a po okresie praktyki, mam nadzieję, że podejmą wyzwanie i sprawdzą nabyte umiejętności w turniejowych zmaganiach. Serdecznie zapraszamy.

Nasze turniejowe spotkania brydża sportowego gromadzą brydżystów z każdej półki umiejętności, ale sympatyczna, koleżeńska atmosfera nie przeraża debiutantów mimo uczestnictwa arcymistrzów. **Jerzy Kotowski**

Przegląd wydarzeń

Życie MOIIB na przełomie 2022 i 2023 roku.

XII Międzynarodowe Zawody Pływackie o Puchar Przewodniczącego Rady MOIIB rozstrzygnięte zostały 19 listopada. Do ostrołęckiego Biura Terenowego MOIIB wpłynęły zgłoszenia od 63 osób. Puchar zdobyli zawodnicy z Podkarpackiej OIIB; miejsce II przypadło pływakom ze Śląskiej OIIB, III miejsce zajęła reprezentacja Wielkopolski.

23 listopada 2022 r. zorganizowana została konferencja „Samorządy Zaufania Publicznego dla Kowalskiego”. Jej wymowę wskazuje dobitnie tytuł panelu dyskusyjnego: **Próba demontażu samorządów zaufania publicznego – uderz w samorząd, a Kowalski zapłaci?**

Konferencja **Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia** odbyła się 24 listopada. Podsumowano projekt LifeRadomKlima (opisany na łamach „IM” nr 1/2022). Inwestor otrzymał Radomski Laur Techniki w kategorii Innowacje; zgłoszenie do nagrody złożone zostało przez MOIIB.

Dyrektor Departamentu Architektury i Budownictwa MRPIiT Adam Baryłka, prezes PIIB Mariusz Dobrzeński oraz przewodniczący Rady MOIIB Roman Lulis 29 listopada dyskutowali na temat planowanych zmian ustawy Prawo budowlane.

Spotkanie świąteczne MOIIB odbyło się 19 grudnia w Sound Garden Hotel przy ul. Żwirki i Wigury 18 w Warszawie. Podczas oficjalnej części spotkania wręczone zostały odznaczenia.

Przewodnicząca Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej MOIIB Ilona Łącka 30 listopada 2022 powołana została na członkinię Zespołu do spraw oceny prac dyplomowych, rozpraw doktorskich, publikacji oraz innowacyjnych rozwiązań w dziedzinach architektury i budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Członkowie Zespołu Strzelectwa Sportowego MOIIB BT Ostrołęka 16 stycznia po raz kolejny spotkali się na strzelnicy. **Redakcja**

1. Podczas spotkania świątecznego MOIIB wręczone zostały odznaczenia, w tym: przyznane na wniosek PIIB Srebrny Krzyż Zasługi (Tadeusz Gałczka); Za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki RP (Andrzej Wasilewski); Za Zasługi dla Budownictwa (Adam Pykel); przyznane na wnioski MOIIB – Za Zasługi dla Budownictwa (Bogdan Horszczaruk, Henryk Marciniak, Krzysztof Marcinkiewicz, Kazimierz Staszalek, Piotr Szymczak, Jan Maria Świerczyński, Marek Ziomka); za Zasługi dla Drogownictwa (Andrzej Łajszczak, Waldemar Sitek).

Spotkanie z okazji jubileuszu 20-lecia MOIIB odbędzie się 12 maja 2023 w Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej przy ul. Sportowej 29 w Grodzisku Mazowieckim. Szczegółowe informacje już wkrótce na stronie www i mediach społecznościowych MOIIB.

FOT. KRZYSZTOF ZIĘBA

Sesja Jesień 2022

Czterdziesta sesja egzaminacyjna w historii MOIIB.

Czy czeka nas powtórka kryzysu w budownictwie? Utrudnienia w uzyskaniu kredytu mieszkaniowego oraz wzrost cen materiałów budowlanych spowodowały po raz kolejny dyskusję o przyszłości budownictwa w Polsce. Obserwujemy poważny spadek „produkcji” mieszkań. Historia ostatnich lat uczy, że branża budowlana wychodzi z kryzysu najszybciej, a za-

potrzebowanie na inżynierów i techników pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie zawsze utrzymuje się na stabilnym poziomie i właśnie w tym sektorze gospodarki najłatwiej jest znaleźć dobrze płatną pracę. Młode absolwentki i absolwenci uczelni technicznych znakomicie się w tym orientują. Świadczy o tym nie-

W dwóch sesjach roku 2022 uprawnienia budowlane w MOIIB uzyskało łącznie 769 osób. W ostatniej sesji egzamin pomyślnie „przebrnęły” 363 osoby. Największą liczbę zdających uzyskujących uprawnienia stanowią osoby w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, prawie połowa przystępujących do egzaminu, po niej plasuje się branża instalacyjna sanitarna, a na miejscu trzecim *ex aequo* drogowcy i elektrycy. Od kilku lat nie ustaje zainteresowanie branżą inżynierską drogową, co nie jest dziwne w sytuacji szerokiego frontu budowy dróg różnego rodzaju i największego zakresu w zamówieniach publicznych.

Tradycją Izby jest organizacja uroczystego wręczenia uprawnień na zakończenie każdej sesji egzaminacyjnej. W obecności przewodniczącego OR MOIIB i członków Prezydium, egzaminatorów i członków Komisji Kwalifikacyjnej

FOT. KRZYSZTOF ZIĘBA

FOT. KRZYSZTOF ZIĘBA

4

oraz przedstawiciele władz samorządowych, Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego i Okręgowego Inspektoratu Pracy oraz współpracujących z Izłą stowarzyszeń naukowo-technicznych, nowi adepci sztuki budowlanej składają ślubowanie oraz otrzymują świadectwa uprawniające do wstąpienia w szeregi Izby Inżynierów Budownictwa, co uprawnia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. W tym roku wręczyliśmy okolicznościowe znaczki upamiętniające 20-lecie Izby oraz jubileuszowe wydanie dwumiesięcznika Inżynier Mazowsza. W dniach 16 i 19 stycznia na zorganizowanych w tym celu uroczystościach uprawnienia wręczali między innymi zaproszeni goście: Adam Baryłka – Dyrektor Departamentu w MRiT, Aleksandra Marchlewska-Dudek – główny specjalista-koordynator Zespołu Centralnych Rejestrów

w Departamencie Skarg i Wniosków w GUNB, Aleksandra Krzoska – Dyrektor Wydziału Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Andrzej Cegła – Okręgowy Inspektor Pracy w Warszawie, Włodzimierz Bielski – Przewodniczący O/W Związku Mostowców RP, Ireneusz Jasiński – Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji o/Warszawa, Andrzej Englert – Prezes SEP o/Warszawa. PIIB reprezentowali Mieczysław Grodzki i Tomasz Piotrowski. Listy okolicznościowe z gratulacjami przesłali Adam Struzik – marszałek województwa mazowieckiego i Tomasz Żuchowski – p.o. Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad. Organizowane przez nas uroczystości staramy się przygotować w taki sposób, by zachęcić nowe koleżanki i kolegów do czynnego uczestnictwa w życiu Izby. Cieszy obecność na uroczystości nie tylko głównych

bohaterów, ale także ich rodzin i przyjaciół, często także małych dzieci. Wszystkim naszym nowym koleżankom i kolegom życzymy sukcesów w nowej roli zawodowej, a my przygotowujemy się do kolejnej sesji Wiosna 2023.

1. Już po wręczeniu uprawnień; zdjęcie z członkami komisji.
2. Uroczyste ślubowanie.
3. Sprawdzanie danych.
4. Członkowie komisji.
5. Adam Baryłka, Roman Lulis, Wojciech Górski.
6. Członkowie komisji.

Andrzej Wasilewski
Sekretarz
OR MOIIB

FOT. ARCHIWUM MOIIB

5

FOT. KRZYSZTOF ZIEBA

6

FOT. KRZYSZTOF ZIEBA

Czytamy

Inżynierowie – inżynierom. Polecamy lektury, po które warto sięgnąć.

Siłą współczesnych mediów jest aktualność: newsy mówią wiele o dniu dzisiejszym, ale i razem z nim odchodzą w niepamięć. Książki działają inaczej. Trudniej znaleźć na nie czas, wymagają skupienia; za to mogą zmienić postrzeganie świata i zostać z nami na całe życie.

Co czytają zapracowani członkowie MOIIB? Nowy cykl recenzji rozpoczyna Katarzyna Jeleniewicz, adiunkt w Katedrze Mechaniki i Konstrukcji Budowlanych SGGW.

Zapraszamy Czytelników „IM” do rekomendowania własnych ulubionych lektur.

Klub 5 rano

Robin Sharma

Jeżeli miałabym znaleźć jedno słowo, które określiłoby życie dzisiejszego człowieka w średnim wieku, byłyby to „niedoczas”. Otwieramy oczy i zaczynamy gonitwę myśli... śniadanie, dzieci, szkoła, praca, spotkanie, lekcje, rachunki itp. Sprawa goni sprawę, a my bezradnie pędzimy przez życie, mając wrażenie, że nawet gdybyśmy mieli 48 godzin na dobę, to byłyby to zbyt krótki czas, aby ze wszystkim zdążyć i żyć w równowadze. Niekiedy jednak spotykamy osoby, która potrafią złapać dystans i zorganizować własne życie w taki sposób, aby mieć czas nie tylko na sprawy podstawowe, ale również na pasję i budowanie relacji z innymi ludźmi. Chcąc nie chcąc, stawiamy sobie wtedy pytanie: jak oni to robią? Jeden ze sposobów zdradza nam Robin Sharma w swojej książce „Klub 5 rano”. Główne przesłanie – szczęśliwy poranek zmienia wszystko. Książka-motywowator przenosząc nas w świat fascynującej opowieści sprawia, że z każdą kolejną stroną rośnie chęć podniesienia swojego poczucia szczęścia, sprawczości i sukcesu życiowego. Jednocześnie w bardzo praktyczny sposób pokazuje jak zredukować stres, budować dobre nawyki czy organizować pracę. Przechodząc po kolei przez dziesięć „tatytek ge-

niuszu” odkrywamy sprawdzone metody na osiągnięcie równowagi życiowej. Przykładem może być zasada 90/90/1, która mówi o tym, że praca, którą wykonujemy ma być prawdziwa, a nie pozorna. Jeden projekt przez 90 dni, po 90 minut dziennie w całkowitym skupieniu – bez mediów społecznościowych, zakupów internetowych czy robienia kawy w międzyczasie. Zdaję sobie sprawę, że część osób odstraszy już sam tytuł – 5 rano! Nie należy się zrażać – autor przekonuje, że wystarczy 66 dni, aby wyrobić w sobie nowy nawyk i zmienić się w rannego ptaszka.

TECH. Krytyka rozwoju środowiska technologicznego

Jan Bialek

Człowiek funkcjonuje w otoczeniu zwanym środowiskiem: przyrodniczym, rodzinnym, szkolnym czy pracy. Wiemy, że jakość każdego z nich wpływa w sposób bezpośredni na nasz dobrostan. Ostatnie kilkadziesiąt lat przyniosło szczególnie intensywny rozwój technologiczny, przyjmowany przez nas z dużym entuzjazmem jako rozwiązujący problemy i ułatwiający życie w wielu aspektach. Poprzez ten rozwój wytworzyło się nowe, ogromnie dyna-

miczne środowisko, które jest ekspansywne i w coraz większym stopniu staje się kontekstem naszego istnienia.

Autor „TECH-u” pokazuje, jak środowisko technologiczne zmieniało się na przestrzeni ostatnich lat, w jakim punkcie rozwoju jesteśmy oraz dokąd idziemy. Wyraźnie wskazuje zagrożenia z którymi przyjdzie nam się zmierzyć, jeżeli decyzje odnośnie przejmowania przestrzeni środowiska naturalnego przez środowisko technologiczne nie będą podejmowane świadomie i roztropnie.

W książce możemy znaleźć również wiele ciekawostek. Przykładem mogą być badania przeprowadzone w latach 60. Ich wyniki dowodziły, że po kilkunastu minutach oglądania TV umysł ludzki przechodzi ze świadomego i racjonalnego działania, w stan poniżej progu świadomości, który cechuje się podatnością na przyswajanie wszelkich prezentowanych treści.

Książka nie jest napisana prostym językiem. Czytając ją, niekiedy można odnieść wrażenie, że jest to bardziej pozycja naukowa niż popularna, o czym świadczyć może również obszerna literatura, na którą powołuje się autor. Uważam jednak, że warto włożyć nieco wysiłku, aby zrozumieć czym może stać się otaczający nas świat i jak się w nim odnaleźć.

FOT. ARC. PRYWATNE KATARZYNY JELENIEWICZ

Katarzyna Jeleniewicz
Członek
rady MOIIB,
nauczyciel
akademicki.

Poprawianie nastroju

Mam poczucie, że wokół mnie panuje dziś jakiś taki nie najlepszy klimat. Jak nie agresja rosyjska na Ukrainie, jak nie inflacja i bałagan węglowy, to z kolei nieporozumienia z Unią Europejską przypominające mi wiele-mówiącą deklarację Sławomira Mrożka: **pochodzę z kraju położonego na wschód od Zachodu i na zachód od Wschodu.**

Dla poprawienia sobie nastroju sięgnąłem więc, zresztą nie pierwszy już raz, do moich starych lektur. Najpierw do dzieła Jana Karskiego **Wielkie mocarstwa wobec Polski 1919–1945.** Od Wersalu do Jałty. Dopiero czytając te książkę docenić można w jak korzystnych czasach dla Polski i Polaków dzisiaj żyjemy. **Wydaje się** – pisze Karski – **że od wskrzeszenia Polski pod koniec I wojny światowej aż po jej zgon w następstwie II wojny światowej raz tylko dane było Polakom zdecydować o własnym losie. Było to podczas wojny polsko-bolszewickiej lat 1919–1920.** Dziś w tym kontekście trzeba powiedzieć, że przez następne sześćdziesiąt lat, aż do 1989 roku, Polacy musieli czekać, by dostać od historii następną szansę w pełni samodzielnego decydowania o losie swego kraju. Decydowania jednak nie tylko samodzielnego, ale i odpowiedzialnego!!!

Kolejną, równie ciekawą i pouczającą lekturą, z której cytaty właśnie teraz chciałbym tu przytoczyć, jest swoista polsko-unijna monografia autorstwa Marka Orzechowskiego i Güntera Verheugena: **PROJEKT-ROZSZERZENIE. Jak Polska wchodziła do Unii. Nieznane kulisy rozszerzenia.** Od naszego wejścia do UE minęło już kilkanaście lat. Na tyle dawno, że dzisiaj nam się wydaje, by to było oczywiste, że to wszystko wprost musiało się zdarzyć. Ale brukselski dziennikarz polskiej telewizji i komisarz UE odpowiedzialny za proces jej rozszerzenia, skądinąd niemiecki socjaldemokrata, wspólnie ujawniają kuchnię naszych starań akcesyjnych, w tym coś,

co przynajmniej dla mnie było zaskoczeniem. Otóż dowodzą oni, że nastawienie wśród starych członków Unii, szczególnie wobec Polski, wcale nie było przychylne. Wielu z nich uważało, że nasz kilkuletni staż kandydacki wcale jeszcze nie dowodzi, byśmy mogli i powinni stać się pełnoprawnym członkiem Wspólnoty Europejskiej. **Przez całe lata – twierdzą autorzy książki – właściwie do roku 2003, do podpisania Traktatu Akcesyjnego, wciąż zagrożona była pozycja Polski, którą wielu zachodnich Europejczyków widziało w Unii kilka lat później, a niektórzy – nigdy.** Różne przy tym padały argumenty. Np. Przewodniczący Komisji Europejskiej w latach 90., Jacques Delors, oficjalnie głosił, że **upłynie co najmniej 25 lat zanim Europa poważnie podejmie temat przyjęcia do wspólnoty uwolnionych spod komunizmu państw Europy Wschodniej.** Ponadto kursowały w Unii opinie nieoficjalne, raz prawdziwe, raz nieprawdziwe. Choćby taka, że co prawda **decyzja o rozszerzeniu Unii na Wschód była i jest politycznie słuszna, ale przecież większość Polaków nie ma pojęcia o życiu w unijnej wspólnocie, jesteście indywidualistami, nie potraficie dzielić się z innymi, ustępować na rzecz innych. Bardzo prędko ludzie się rozczarują, jeśli nie zobaczą złotych gór. A wtedy wyjdzie na wierzch wasz polski charakter, przesiąknięty skłonnością do awanturnictwa, obrażania się na innych i destrukcji. My tu żyjemy w wielkiej symbiozie i wiemy jak się spierać, żeby się nie pokłócić. Wam tego brakuje. Wy możecie tu sporo namieszać.**

Na i rzeczywiście mieszmamy, i to z klasą, która wydaje się niestety potwierdzać te niezbyt dla nas sympatyczne obawy staro-unijnych sceptyków. Być może rzeczywiście nie odrobiliśmy dotąd lekcji demokratycznego **savoir vivre** (tu kłaniają się nauki Kamyczka ze starych numerów Przekroju), lekcji dobrego wychowania godnego państwa

prawa. Szkoda, choć przecież w końcu z pewnością się nauczymy nie odstawiać w towarzystwie. Nawet, jeśli to towarzystwo stanowią starsi i młodszy członkowie Wspólnoty Europejskiej. Niech żywi nie tracą nadziei!

W każdym razie, moim zdaniem, inżynierowie tej nadziei nie tracą, co potwierdza zbudowany ostatnio kanał żeglowny wraz z portem „Nowy Świat” w przekopie przez Mierzę Wiślaną. Realizacja tej praktycznie nieefektywnej ekonomicznie inwestycji, a w istocie patriotyczno-suwerennościowej fantazji, była prawdziwie inżynierskim wyzwaniem, o czym już jednak opinii publicznej nie informowano. Dla naszego kręgu budowlanego rzecz dopiero przybliżył sam Ryszard Trykoko w referacie otwierającym w Wiśle zeszłoroczne Ogólnopolskie Warsztaty Pracy Projektanta Konstrukcji. Zaś przy okazji autorowi tego referatu należą się chyba ekstra gratulacje, bo była to już trzecia jego wielka budowa w ostatnich latach, po realizacji stadionu Arena w Gdańsku i drogowego tunelu pod Martwą Wiśłą. Ryśku – tak trzymaj! Dla siebie i dla nas wszystkich!

Na koniec przypomnę rzecz, o której pisałem też dwadzieścia lat temu (*Nil novi*). Otóż w Chile, po pinochetowskim totalitaryzmie obiecywano dobrą zmianę, ale w praktyce zmiana ta okazała się raczej niedobrą. W efekcie pozytywizm życiowy stał się wśród ludzi rzadkim towarem. Wtedy nie rząd, ale struktury korporacyjne zainicjowały kampanię reklamową pod hasłem „myśl pozytywnie” (*Pensa positivo!*). Celem jej było przerwanie błędnego koła pesymizmu, również pod kątem ożywienia rynku. Co dziwniejsze – wg opisującego to Daniela Passenta, ówczesnie polskiego ambasadora w Chile – kampania ta nie działała ludziom na nerwy, lecz przeciwnie, reakcja społeczeństwa była pozytywna, przyniosła też wyraźne korzyści na polu krajowej gospodarki. Prawda, że to ciekawe? ^(TM)

RYŚ. Z ARCHIWUM ANDRZEJA BRATKOWSKIEGO

Andrzej Bratkowski

W Ciechanowie

FOTORELACJA

Miasto z historią sięgającą co najmniej XI wieku przyciąga turystów m.in. zabytkami – od średniowiecznego zamku, po poddane w ostatnich latach rewitalizacji zabytki budownictwa przemysłowego.

ZDJĘCIA: Wikimedia Commons, Fotopolska, materiały prasowe UM Ciechanów